

نخستین شماره ۱۶
ماهانامه شماره ۷۴ تردد ایران



Km/H

ویژه نامه
حمل و نقل

Traffic





بسم الله
الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ

حمل و نقل

کتاب
کیمی
کیمی
کیمی

- ۱۶ تأثیر تراابری بر کارآفرینی
- ۱۷ روش‌های آموزش و ارتقاء فرهنگ عمومی
- ۱۸ یادداشت
- ۱۹ تصادف در حمل و نقل
- ۲۰ بیهود در سازوکارهای حمل و نقل؛ افزایش امنیت
- ۲۱ توسعه ناوگان شهری
- ۲۲ هزینه‌های پیامد ترافیک و راهبندان‌های شهری
- ۲۳ بررسی تبصره ۱۳ قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور
- ۲۴ برگزاری نخستین همایش حمل و نقل عمومی
- ۲۵ معرفی کتاب سرعت
- ۲۶ توزیع ۵۰۰ دستگاه اتوبوس در ناوگان حمل و نقل عمومی شهری
- ۲۷ مطالب این شماره با همکاری دفتر حمل و نقل و ترافیک سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور تهیه شده است.

نمودی جلد: افزایش سرعت حمل و نقل ریلی نجیب

صاحب امتیاز: وزارت کشور

سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

دبیر ویره نامه: جعفر ستایش ولی پور

ناشر: انتشارات سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

مدیر هنری: حمید اسفندیاری

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

همکاران نویسنده: جعفر ستایش ولی پور، علی نجات بخش اصفهانی

نادر احمدزاده، حسن صداقت شایگان

علی ضایایی، پژمان اللہوری زاده

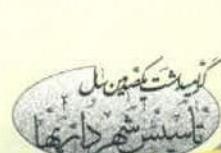
پادداشت

مدیریت چگونگی استفاده از معابر شهری توسط کاربران در ساعت مخالف شبانه روز به ویژه صبح‌ها خود را نمایان می‌سازد. یکی از راه‌های ممکن توزیع ترافیک در بازه زمانی طولانی تر، می‌تواند باشد. برای انجام این موضوع نیز فرهنگ سازی لازم است. از مبانی ایجاد فرهنگ چگونگی استفاده صحیح یا تنظیم سفرهای صبحگاهی در گستره بیشتر زمانی به ویژه در ترافیک صبحگاهی توسط لایه‌های مختلف اجتماعی می‌باشد، به طوریکه در تک تک افراد جامعه شهری لزوم بهبود ترافیک به عنوان یک دغدغه عمومی پذیرفته شده و در پیرو آن راهکارهای خروج از مشکل مزبور به زبانی که قابل درک برای آحاد مختلف در اجتماع بزرگ شهر تهران باشد، یافت شود. بدین جهت به نظر می‌رسد در ابتدا باید اولین اصل از اصول چهارگانه مهندسی ترافیک یعنی (Education) یا آموزش عمومی یا فرهنگ سازی عمومی را موردنظر قرار دهیم. بدین جهت در اولین ویژه‌نامه (حمل و نقل و ترافیک) ماهنامه شهرداریها (در دوره جدید) مجموعه‌ای با این هدف چاپ خواهد شد. در مقاله اصلی روش‌های آموزش و ارتقاء فرهنگ عمومی را ارائه نموده و امیدوار هستیم در گزارش‌های بعدی ضمن افزایش تعداد مقالات زمینه‌های ارائه آنها را نیز توسعه بخسیم.

حمل و نقل امروزه از یک مقوله ساده جابجایی افراد و کالا در فواصل کوتاه و طی ساعات روشن شبانه روز آنهم فقط جابجایی بر روی سطح راه‌های کم عرض خارج شده و به حوزه‌های وسیعی در دنیای صنعتی گسترده شده است که دارای ابعاد و ویژگی‌های متعدد و انواع مختلفی مانند حمل و نقل زمینی، حمل و نقل هوایی، حمل و نقل دریایی و حمل و نقل لوله‌ای گردیده و در آینده نزدیک نیز حمل و نقل فضایی مطرح خواهد گردید. آنچه در این مقاله مورد نظر ماست جنبه‌هایی از حمل و نقل است که مریوط به انسجام سفرهای شهری و انجام امورات روزمره همشهربان می‌باشد که امروزه تحت عنوان حمل و نقل شهری مطرح است.

حمل و نقل شهری را می‌توان به طور خلاصه در حمل و نقل شهری سطحی و زیرسطحی موردن توجه قرار داد، در حمل و نقل سطحی دو موضوع مهم جابجایی مسافر و کالا می‌تواند مورد بررسی واقع شود، لیکن فعلاً به بحث جابجایی مسافر می‌پردازیم.

با توجه به وجود بیش از چهارده میلیون سفر شهری روزانه در پاییخت و تردد حدود سه میلیون وسیله نقلیه در معابر و شبکه‌های شهری و انجام حدود ۲۰ درصد سفرهای شهری در ساعت‌ها اوج صبح که منجر به ایجاد راه بندان و اصطلاحاً تشدید ترافیک (عدم کشش این حجم تردد توسط شبکه شهری) می‌شود، لزوم سامان دهی و



فرهنگ عمومی و حمل و نقل

چکیده

مطالعه بر روی رفتارهای انسانی و یافتن روش‌های اصلاح آن از جمله عوامل مؤثر در بهبود عملکرد و کاهش تعداد تصادفات وسائل نقلیه موتوری می‌باشد.

ایجاد و نهادینه نمودن اصلاحات رفتاری چگونگی تردد در سطح معابر و استفاده از وسائل نقلیه از طرق مختلف قابل تحصیل بوده و می‌تواند توسط نهادهای متفاوت ارائه گردد. جامع ترین کلمه در این رابطه Education(I) می‌باشد، که به مفهوم ایجاد، آموزش، ترویج، نهادینه نمودن اصول بنیادین در رفتار انسانی در ترافیک از بد و تولد و در محیط خانواده، مدرسه، جامعه، دانشگاه و محیط کار بوده و از طریق مطبوعات، رسانه‌های شنیداری و دیداری، سازمان‌ها و ارگان‌های مسئول و توسط آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فن آوری، فرهنگ و ارشاد اسلامی و جز اینها به حالت‌های شفاهی و کتبی و به روش‌های مستقیم، کنفرانس - سمینار - سمپوزیوم و تشکیل گروه‌های کار و جز اینها صورت می‌گیرد که ضمن یافتن روش‌های جدید تأثیرگذاری و ارتقاء سطح آگاهی‌های عمومی باعث افزایش سطح کیفی ارائه خدمات و اجراء مقررات توسط بخش‌های مرتبط به موضوع گردیده و با تأثیر متقابل اصلاح رفتار بین فرد و جامعه سطح فرهنگ عمومی را ارتقاء می‌دهد.

مقدمه

Education در تمام اجزاء زندگی تأثیر بسزایی دارد. انسان از کودکی با درک محیط اطراف متأثر از آن بوده است. درک هر اندازه

کلیات

توسعه فرهنگی و جز اینها در هر کشور در گروه حل معضلات عمومی آن جامعه می‌باشد. یکی از مشکلات مربوط در چگونگی مواجه افراد با همدیگر، فرهنگ عمومی می‌باشد.

عمیق‌تر و روزآمدتر باشد، حوزه تأثیرات در افراد بیشتر می‌شود. Environment⁽²⁾ دارای نقش برجسته‌تری است و به همین دلیل اعمال صحیح آن می‌تواند در جامعه باعث اصلاح رفتار افراد اعم از عابرين - مسافرين - رانندگان گردیده و از بروز حوادث ناگوار رانندگی که در کشورهای در حال توسعه حدود ۳ GNP درصد را شامل می‌شود، جلوگیری نماید. در این مقاله سعی خواهد شد با توضیح هر کدام از عوامل مؤثر در ارتقاء فرهنگ عمومی استفاده کنندگان از راه چگونگی تأثیر آن در کاهش تصادفات بیان شود. رانندگی صحیح و مبتنی بر مقررات موجب افزایش ایمنی تردد می‌گردد. رانندگان عجول با تخطی از سرعت مطمئنه باعث تصادف می‌شوند. آموزش صحیح اصول مربوط به چگونگی استفاده از راه از عوامل کاهش حوادث رانندگی و صرفه‌جویی در هزینه‌های ناشی از تصادفات استفاده کنندگان از راه شده و سرانجام رضایتمندی مسافرين، عابرين را فراهم آورده و انبساط خاطر مأمورين بخش‌های مرتبط با امر تصادف را فراهم می‌نماید.

هم می باشد. در محیط خانواده مشخصه هایی مانند اعتقادات دینی، سطح سواد، سن، جنس افراد در ایجاد و بروز رفتار افراد مؤثر می باشد. با توجه به علاقه خردسالان ۲ تا ۴ سال به همراهی پدر یا مادر در سفرهای بیرون خانه و تقلید رفتار والدین در حین سفر است که اولین گونه های رفتاری در ذهن خردسالان شکل می گیرد.

۲-۱- کودکستان:

کودکستان بهترین محیط جهت پرورش استعدادهای کودکان از ۴ تا ۶ سال می باشد. اولیاء کودکستان سعی می کنند حرکات کودکان را ضمن بازی های روزانه نظم داده و از این رو کف سالان های بازی را خط کشی جهتی نموده و یا در دیوار کودکستان صفحه از کودکان را جهت ورود به محوطه نقاشی، همچنین دفترچه های منقوش به اشکال مختلف ترافیکی را به صورت کاریکاتور تهیه و جهت رنگ آمیزی به کودکان می دهند تا آنان رعایت نظم در رفتار را یاد بگیرند.

مفهوم پیاده رو و خیابان و نحوه استفاده از آنها توسط اشخاص را با توجه به آمادگی ذهنی ویژه کودکان به روش قابل درک به آنان آموزش می دهند، بدین صورت اطاعت پذیری کودکان از مقررات تقویت و همچنین محسن و معایب رعایت و عدم رعایت مقررات به آنها گوش زد می شود.[۳]

۱-۳- دبستان:

کودکان در مقطع دبستان با مفهوم ترافیک و مباحث مرتبط با آن مانند رفت و آمد به دبستان - تردد وسایل نقلیه - عبور از عرض خط کشی شده خیابان یا کوچه - توقف پشت خطوط عابر پیاده یا محل عبور دانش آموزان و جز اینها آشنا می شوند. در آلمان پلیس راهنمایی با گسیل مأموران متخصص به دبستان ها ضمن آموزش نوآموزان اقدام به تشکیل پلیس راهنمایی دبستان نموده و از میان شاگردان گروهی را بر می گزینند که در امر یادگیری و علاقه سرآمد دیگران

کشورهای پیشرفتی اعتبارات و نیروی انسانی فراوانی در زمینه تحقیقات و فن آوری های جدید مرتبط با موضوع می نمایند تا بتوانند ضمن نهادینه نمودن رفتارهای صحیح در بین عموم از ضررها اقتصادی ناشی از اتلاف وقت در جابجایی افراد در سطح معابر درون شهری و برون شهری و از خستگی به وجود آمده از توقف های طولانی که از مشکل عبور و مرور ناشی می گردد را محاسبه و تقلیل دهند. هر قدر کشور توسعه یافته تر باشد، محاسبه این گونه های هزینه ها دقیق تر می گردد.[۲] در عرصه ترافیک با عوامل انسان، خودرو، جاده، قوانین و مقررات مواجه می باشیم که عامل انسان به دلیل اینکه خودسازنده خودرو، طراح و اجرا کننده راه و وضع کننده قوانین و مقررات است، اساسی ترین نقش را در حل مشکلات ایفاء می نماید. در این رابطه می توان گفت اگر جاده ها استاندارد طراحی و اجرا شده باشند، خودروها استاندارد طراحی و ساخته شده باشند، مقررات برطبق شرایط تصویب و دقیق اجرا شده باشند اما به عامل انسان به عنوان (عابر و راننده) بهاء لازم داده نشود، مشکل همچنان باقی خواهد ماند. به همین دلیل است که به سامان کردن رفتار این گروه بر محور (آموزش و اصلاح فرهنگ رفتاری) اهمیت می یابد و طی یک فرایند در محیط های متعدد و رسانه های جمعی متنوع و به وسیله سازمان ها و نهادهای مختلف مرتبط با روش های متفاوت زیر انجام، اعلام و سیاستگذاری و آموزش داده می شود.[۳]

۱-۱- خانواده:

محیط های آموزشی به جهت محاط بودن بر رفتارهای انسانی و تأثیر متقابل محیط و فرد بر هم می توانند در رفتارسازی انسان ها مؤثر باشند[۶] از جمله آنها :

اویلین محیط می باشد که منعکس کننده اثر متقابل افراد بر روی

می باشند.

هـ- توجیه دانش آموزان نسبت به استفاده از مسیر انتخاب شده باعث افزایش سلامتی و اینمنی آنان می شود.

۱-۴- متوسطه (راهنمایی-دبیرستان):

دانش آموزان در این مقطع واحد شرایط یادگیری اصول و قوانین عبور و مرور بوده و با عواقب عدم رعایت قوانین و مقررات آشنا می شوند. در این مقطع سنی علاقه به آموزش رانندگی و اخذ گواهینامه از روباهای آنان محسوب می شود، از این رو این مقطع سنی مناسب ترین زمان برای آموزش تفهیمی مقررات راهنمایی و رانندگی و قانون پذیر نمودن افراد می باشد. در این مقطع نکات مورد آموزش عبارت اند از:[۳]

الف- احترام به قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی.

ب- اصول عملی حرکت وسیله نقلیه.

ج- زمان و مسافت توقف در شرایط جوی مختلف.

د- حقوق رانندگان و سرنشیان.

ه- حقوق عابرین پیاده.

و- آشنایی با مکانیک وسیله نقلیه، ظرفیت و قسمت های مختلف آن.

ز- عوامل بازدارنده سرعت وسیله نقلیه.

در این مقطع برای ارتقاء فرهنگ عمومی توجه به بسط اشکال متفاوت آموزش از جمله احداث شهرک های رانندگی و تفریحی برای نوجوانان در محل های مختلف با ویژگی های یک شهر کوچک با تقاطعات متعدد، چراغ های راهنمایی متنوع، علائم و تابلوهای راهنمایی و رانندگی و معابر خط کشی شده با تعیین محل عبور عابران پیاده اعم از روگذر و زیرگذر و استفاده از خودروهای کوچک بر قی جهت آموزش با حضور مریبان پلیس در پارک ها لازم می باشد.[۳]

این مأموران خردسال در مدرسه دستیاران مأموران راهنمایی و رانندگی اند و امر ترافیک مدرسه و خیابان های مشرف راهنمایی ورود و خروج دانش آموزان اداره می کنند. و چون انتخاب شدگان از جنس خود دانش آموزان هستند لذا دانش آموزان بیشتر و صمیمانه تر دستورات را اجرا و این امر موجب افزایش میل به اجرا دستور پلیس در روح آنان می شود.[۷] در ایران به ویژه شهر تهران نیز طی سال های اخیر پلیس راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ اقدام به برگزاری کلاس های آموزشی تردد به دانش آموزان دبستانی نموده، امید است با بهبود و توسعه روش های آموزشی و متنوع نمودن آنها، فرهنگ عمومی را ارتقاء بخشند. در این مقطع دو عمل مرتبط با ترافیک شایع است:

۱- استفاده از دوچرخه توسط کودکان ۲- همراهی کودکان توسط والدین با تومیل. از جمله اقدامات لازم برای کاهش تعداد دوچرخه سواران، توزیع دانش آموزان به دبستان های موجود یک منطقه براساس فاصله منازل آنها تا مدرسه می باشد و برای جلوگیری از تراکم وسائل نقلیه در نزدیکی مدارس که در اثر پیاده و سوار نمودن دانش آموزان به وسیله والدین به وجود می آید، استفاده از طرح سرویس مدرسه با ویژگی های زیر الزامی می نماید.[۳]

الف- طرح و تصویب استفاده از سرویس در جلسات انجمن اولیاء و مریبان مدرسه.

ب- انتخاب مسیر اینم از بین مسیرهای موجود از منزل هر کدام از محصلین تا محل اجتماع آنها برای سوار شدن به سرویس و تعیین آن بر روی نقشه با همکاری ولی دانش آموزان.

ج- توجیه والدین از روی نقشه نسبت به طی مسافت به صورت پیاده توسط هر دانش آموز برای رسیدن به نقطه معین برای اجتماع با سایر محصلان نزدیک منزل جهت سوار شدن به سرویس.

د- سرویس مدرسه در نقطه معین از قبل تعیین شده اقدام به سوار و پیاده کردن دانش آموزان نماید.

۲-۲- تلویزیون:

دومین وسیله ارتباط جمیعی از نظر حوزه فرآیندی بعد از رادیو است که به دلیل قابلیت داشتن برنامه های متنوع و سرگرم کننده در تمام اوقات شباهنگ روز مخاطبان زیادی را به خود اختصاص می دهد و با عنایت به انتقال همزمان مطالب از طریق صوت و تصویر به عنوان وسیله آگاهی بخش تأثیرگذار مطرح می باشد و در زمینه های زیر در افزایش سطح آگاهی عمومی مؤثر است: [۹]

الف- در بحث ترافیک که از جمله برنامه های علمی و آموزشی مهم می باشد آموزش های لازم بنا به درک مخاطبان گوناگون.

ب- اعلام رویدادهای ترافیکی در بین شهروندان به ویژه رانندگان مانند مسیرهای پر ترافیک و کم ترافیک و کمک به آنان در انتخاب مسیرهای آزاد- کم هزینه- ایمن.

ج- بررسی و اعلام آمار تصادفات و تلفات و خسارات مربوط با تمام ویژگی های آن از سراسر کشور و تجزیه و تحلیل کارشناسان و یادآوری نکات آموزشی.

د- برگزاری نشست های سوال و جواب با حضور کارشناسان قضایی و توضیح انواع تلفات و

۱-۵- آموزش در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی:

دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی در تکمیل آموزش های عمومی جوانان و تولید فرهنگ می توانند بستر هایی باشند و به صورت عملی و آکادمیک در رابطه با مسائل حمل و نقل و راهنمایی و رانندگی اقدام به تحقیقات و پژوهش و نوآوری نمایند. در کشورهای پیشرفته اغلب مطالعات مربوط به اینمی ترافیک در دانشگاه ها انجام می شود -در امریکا دانشگاه جنوب فلوریدا، دانشگاه برکلی کالیفرنیا، دانشگاه اکلهمای در مالزی دانشگاه پاترا مالزی-[۳] در کشور ما دانشکده های عمران در طراحی بزرگراه ها و آزادراه ها و اصلاح طرح هندسی معابر داخل شهری و دانشکده های مرتبط با علوم انسانی در زمینه روش های تسهیل و بهبود آموزش و چگونگی ارتقاء سطح فرهنگ عمومی می توانند در تقویت بنیان های آموزشی اقدام نمایند.

۲- ابزارهای مؤثر در آموزش در حیطه رسانه های گروهی:

این ابزارها در دنیا امروز هم متنوع و هم متکثر می باشند و هر کدام از آنها، تأثیرات متعددی بر روی مردم می توانند داشته باشند.

۱-۲- رادیو:

با توجه به فراوانی و قیمت مناسب آن و برقراری آسان ارتباط با مرکز پخش توسط این وسیله امروز یکی از فراوان ترین ابزار کسب اطلاع می باشد. به جهت امکان نصب آن در وسائل نقلیه چهار چرخ موتوری وجود ارقام بالای تلفات ناشی از تصادفات که در سال ۸۲ به ۲۵ هزار و ۵۰۰ نفر بالغ گردیده و در ۸۳ درصد آنها خطای انسانی علت تامه تصادف تشخیص داده شده [۲] می توان با تأسیس و راه اندازی شبکه ویژه رادیویی ضمن آموزش روش های ارتقاء فرهنگ عمومی به پوشش گسترده اخبار تصادفات و تلفات مربوطه به جزئیات و راه های کاهش آن پرداخت. [۱۰]

جرائم و محکومیت‌ها و نحوه رسیدگی به آنها.

هـ - برگزاری جلسات پرسش و پاسخ با کارشناسان راهنمایی و رانندگی جهت آشنایی بیشتر با مقررات ترافیکی و بهبود سطح تردد در معابر.

و- تهیه و پخش تبلیغاتی با محظا در زمینه مباحثه مرتبط با ترافیک برای ایجاد رفتارهای ترافیکی صحیح در کودکان و نوجوانان و تقلیل رفتارهای غلط ترافیکی بزرگسالان.

ز - آگاه‌سازی استفاده کنندگان از راه، از وضعیت جوی در جاده‌های کشور و معرفی جاده‌های قابل تردد جهت توزیع یکنواخت ترافیک در منطقه.

در این زمینه در شهر زاگرب از وسائل سمعی و بصری در امر بهبود ترافیک نهایت استفاده به عمل آمده به طوری که روزانه ضمن پخش اخبار شهری، تلویزیون فیلم حوادث رانندگی و عواقب بی احتیاطی و تخلفات رانندگی را به نمایش درآورده، علاوه بر آن هر ساله گزیده این فیلم‌ها و فیلم‌های دیگری که بر اساس صحنه‌های واقعی تصا دقفات به صورت داستانی تهیه شده در فستیوالی که ترتیب می‌دهند ارائه می‌نمایند.^[۷]

۳-۲- دستگاه‌های تلفن سیار:

تلفن سیار سومین عامل فراگیر در بین مردم به ویژه استفاده کنندگان از راه است و با توجه به اینکه در تمام اوقات روز در دسترس رانندگان می‌باشد و به جهت داشتن امکانات مخابراتی پیشرفته و پرقداری تماس از طریق S.M.S، می‌تواند با اطلاع رسانی به موقع در زمینه‌های زیر مؤثر باشد:

الف- تغییر مسیر از راه‌های پر ترافیک و انتخاب مسیر خلوت.

ب- تغییرات ناگهانی جوی مسیر به ویژه در ارتفاعات.

ج- آگاهی از تصادفات به وقوع پوسته در مسیر.

۴- روزنامه‌ها:

روزنامه‌ها می‌توانند با ثبت گزارشات تصادفات و عوارض و هزینه‌های ناشی از آن و چاپ تصاویری از تصادفات منجر به فوت و مصاحبه با افراد حادثه دیده و کارشناسان مربوط در پاک نمودن باورهای غلط رانندگی از ذهن استفاده کنندگان از راه و ایجاد و تعمیق روش‌های مناسب ترددی مؤثر واقع شوند. همچنین با درج مقالات مرتبط با مباحث مختلف ترافیکی در پیشرفت بهبود ترافیک سهیم باشند. عوامل اجرای ترافیک می‌توانند در این زمینه با اتخاذ تدابیری، اطلاعات و آمار ارائه شده توسط روزنامه‌ها را بروز و دقیق نموده و مطالب مطروحه را مطابق با شرایط سنی درج نمایند و به وسیله مطبوعات بخش عظیمی از مشکلات آموزشی ترافیک راحل و پیام‌ها و نکات لازم ترافیکی راه مطرح و راهکارهای پیشنهادی افراد صاحب نظر را به اطلاع عموم برسانند.^[۳]

۵- مجلات و بروشورها:

به جهت طراحی زیباتر مجلات و بروشورها نسبت به روزنامه‌ها و اقبال جوانان به مطالعه این گونه مکتبات، در درج نکات آموزشی برای ارتفاع فرهنگ رفتاری استفاده کنندگان از راه می‌بایست دقت خاصی نموده و پیام‌ها توسط تصاویر منعکس و نوشته‌های ضروری مختصراً باشند.

۶- کتب:

کتاب‌ها به ویژه کتب آموزشی می‌توانند با درج نکات آموزشی متناسب با شرایط سنی مطالعه کنندگان مباحثه مربوط به حمل و نقل و ترافیک را برای استفاده کنندگان از راه به صورت مناسب یاد دهند. در کنار آن کتاب‌های داستانی اگر در زمینه هزینه‌های ناشی از تصادف در همه ابعاد آن با راهنمایی کارشناسان توسط افراد با ذوق نویسنده‌گی تنظیم و تمام زوایای تاریک تصادف را در کنار نتایج

سفرهای ایمن به تصویر کشیده و جاذب اقشار مختلف جهت مطالعه باشند، می‌توانند مثمر ثمر واقع شوند.

۷-۲- سیستم‌های اطلاع‌رسانی گشت سیار:

از جمله انواع اطلاع‌رسانی در زمینه ترافیک و عوامل بروز آن بوده و در افزایش سطح رعایت مقررات در استفاده از راه می‌تواند مؤثر واقع شود. در کشورهای توسعه یافته از این ابزار استفاده مناسبی می‌شود. در این زمینه بیل هاری در فصول مختلف سال ۲۰۰۴ در امریکا مطالعاتی انجام داد که نتایج آن حاکی از تأثیر اجراء توسعه تعداد گشت‌های جاده‌ای اطلاع‌رسانی در زمینه ارتقاء اینمی استفاده کنندگان و کاهش تعداد تصادفات و هزینه‌های ناشی از آن و تعداد تلفات و مجروحین می‌باشد. [۱۰]

۳- سازمان‌ها و نهادهای مؤثر در حیطه توسعه و تعمیق

Education: سازمان‌ها و نهادهای بسترساز و رویه آفرین جهت انجام و تعمیق مطالعات و یافتن راه‌های جدید شکوفایی Education به شرح زیر می‌باشد:

۳-۱- شورای عالی انقلاب فرهنگی:

عالی ترین مرجع فرهنگ ساز در تمامی ابعاد اجتماعی از جمله در زمینه مقررات پذیری افراد جامعه بوده و می‌تواند موانع قانونی را برطرف و بسترهای لازم را جهت ایجاد و اعمال قوانین مربوطه و اتخاذ روش‌ها و تعمیق آنها به کم‌هزینه‌ترین صور اقدام نماید. [۴]

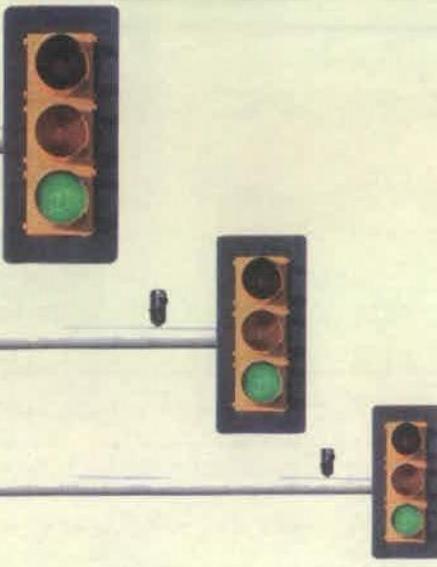
۳-۲- آموزش و پرورش:

به نظر غالب کارشناسان علوم اجتماعی، فرهنگ استفاده از راه بخشی از فرهنگ عمومی جامعه بوده و هر چه قدر فرهنگ عمومی

عمیق‌تر داشته باشیم، فرهنگ ترافیکی بهتری خواهیم داشت. در آموزش و پرورش با برنامه ریزی دقیق می‌توان از مقاطع پیش دبستانی آموزش مباحث ترافیکی را شروع کرد و به خردسالان علام و مقررات راهنمایی و رانندگی را جهت نهادینه کردن اقدامات قبل از رانندگی و همچنین تشویق نامردگان به رعایت اصول و مقررات و چگونگی عبور از عرض خیابان آموزش داد. از مقطع دبستان تا دبیرستان عنوان یا واحدهای درسی لازم را در بحث افزایش سطح فرهنگ ترافیکی گنجانده و در مقاطع بالاتر کامل نمود. در این زمینه ارتباط پیوسته و دائمه دار با راهنمایی و رانندگی و سایر مؤسسات مرتبط با ترافیک لازم است تا جدیدترین الگوها و روش‌های کنترل ترافیک را به دانش آموزان یاد دهد و می‌تواند با دعوت از متخصصان راهنمایی و رانندگی برای برگزاری جلسات آموزش عمومی به دانش آموزان چگونگی ارتقاء فرهنگ رفتاری در ترافیک را آموزش و در مقابل پلیس را با روحیه و رفتار همیشه در حال تحول نوجوانان و جوانان آشنا سازد.

۳-۳- وزارتین تحقیقات و فن آوری، بهداشت، درمان و آموزش پژوهشکی، جهاد دانشگاهی، دانشگاه آزاد اسلامی: وزارتین و مؤسسات مذکور می‌توانند در موقع لازم با تعريف طرح‌های تحقیقاتی در ابعاد چگونگی تاثیر علوم فنی و مهندسی و پژوهشکی و انسانی در ترک رفتارهای غلط ترافیکی و ایجاد رفتارهای صحیح و اتخاذ تصمیم‌های لازم برای کاهش در تعداد تلفات تصادفات مجروحین و انتقال سریع آنها به مرکز درمانی و کاهش آلام تصادف کنندگان در این زمینه مثمر ثمر باشند.

۳-۴- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان تبلیغات اسلامی: این دونهاد تبلیغی می‌توانند پس از شناخت میزان و انواع عوارض ناشی از عدم استفاده از فرهنگ صحیح ترافیکی در استفاده از



راه های کشور و اولویت قائل شدن به اقدامات قابل انجام توسط آنها از طریق تولید فیلم های مستند عداب وجدان ناشی از تخلفات عمدی منجر به تصادف در متخلفین و تقبیح این نوع اقدامات از نظر شرع مقدس اسلام، با آگاه سازی وجدان متدينین از عوارض دامنگیر تخلفات عمدی رانندگی و همچنین میزان اجر و ثواب رعایت این مقررات در حکومت اسلامی در ایجاد و بسط فرهنگ صحیح رفتاری به ویژه در فرهنگ ترافیکی مؤثر واقع گردند.

۳-۵- صدا و سیما:

با توجه به تنوع شبکه های تلویزیونی و فعالیت کanal های شبکه تلویزیونی مثل پیام نما و جز اینها و گستره پوشش این کanal ها به ویژه شبکه های استانی، می توان با اتخاذ سیاست راهبردی در بسط و تعمیق موارد گفته شده در بخش ابزارهای آموزش به ویژه تولید و نمایش برنامه های خاص از طریق شبکه های استانی که مطابق با فرهنگ اقوام مختلف باشد، در بسط و توسعه و کیفیت بخشی به روش های غنی سازی فرهنگ رفتاری اقدام نمود.

۳-۶- شهرداری ها:

شهرداری ها می توانند با تخصیص درصدی از درآمد خود برای بهبود شبکه معابر - توسعه و بهسازی آن - و بخشی دیگر را صرف آموزش استفاده کنندگان از معابر به ویژه خردسالان نمایند. در این راستا در توسعه پارک ها و ایجاد پارک های راهنمایی و رانندگی تلاش نموده و ضمن واگذاری سرپرستی آنها به افراد واحد شرایط و آشنا به امور آموزشی ترافیک و رانندگی از افراد خبره در راهنمایی کودکان هنگام بازدید از این نوع پارک ها بهره ببرند و در زمینه بهبود شبکه ضمن پاکسازی معابر عبوری از موانع، اقدام به ترمیم آسفالت سطوح آنها نموده و در صورت نیاز در معابر با میزان ترافیک بالا طرح های جایگزین را توسط کارشناسان مورد بررسی و سپس اجرا نمایند.

۳-۷- وزارت راه و ترابری:

در جاده های بین شهری اصلاح طرح هندسی معابر و نصب علائم و تابلوهای عمودی و افقی و احداث توقف گاه ها وغیره که در راستای افزایش آگاهی های عمومی رانندگان و اینمنی تردد است بعده و وزارت

- ۴-۶-آموزش به روش بازدیدهای علمی.^[۳]
- ۷-۴-آموزش به روش تقسیم گروه‌های بزرگ به گروه‌های کوچک.^[۲]
- ۸-۴-آموزش به روش بررسی موردنی.
- ۹-۴-آموزش به روش تحرک مغزی.^[۵]
- ۱۰-۴-آموزش به روش شبیه‌سازی.
- ۱۱-۴-آموزش حین خدمت و ضمن خدمت.^[۵]
- ۱۲-۴-آموزش به روش آموزش حساسیت.^[۳]
- ۱۳-۴-آموزش از طریق میزگرد.^[۳]
- ۱۴-۴-آموزش به روش سندیکا.
- ۱۵-۴-آموزش به روش آموزشی و تشریح.^[۳]
- ۱۶-۴-روش نمایش و ارائه.^[۵]
- ۱۷-۴-روش آموزش چهار مرحله‌ای.^[۳]
- ۱۸-۴-روش آموزش مطالعه.^[۳]
- ۱۹-۴-آموزش مکاتبه‌ای.^[۳]
- ۲۰-۴-روش تعلم و تعلم.^[۳]

نتیجه‌گیری و پیشنهادات

- ۱-بهبود و ارتقاء فرهنگ عمومی از دو طریق آموزش‌های مستقیم کلاسیک و غیر مستقیم الگوسازی و ترک رفتارهای غلط و تعمیق رفتارهای صحیح.
- ۲-آموزش اصول رفت و آمد در کلیه مقاطع تحصیلی به ویژه پیش دبستانی و دبستانی هم توسط والدین و هم از طریق اصلاح محتوای درس آموزش و پرورش.
- ۳-با توجه به تحمیل هزینه معادل GNP ۳ درصد از ناحیه تصادفات به جامعه و متاثر بودن حدود ۸۳ درصد آنها از عامل انسانی، ریشه‌یابی عوامل قانون گریزی و بروز رفتارهای نادرست توسط روانشناسان و متخصصین حمل و نقل و ترافیک و سهل سازی و توسعه

راه و ترابری می‌باشد. در این راستا می‌توان به استقرار تیرپارک‌ها و ایستگاه‌های ارائه خدمات موادغذایی و نوشیدنی در طول راه، نظارت دائمی به نحوه تولید وسایل نقلیه و تجهیزات آنها و اصلاح مداوم مقررات مربوطه و به روز کردن آنها و اعمال تجدیدنظرهای بیوسته در آنها با همکاری سایر ادارات مرتبط و کمک به ایجاد مراکز آموزشی و شهرک‌های آزمایش رانندگی برای افزایش سطح مهارت و آموزش عمومی رانندگان مقاضی گواهینامه، استفاده از فن آوری‌های هوشمند به ترتیب اولویت برای کنترل چگونگی حرکت وسایل نقلیه، ایجاد محدودیت‌هایی روزافزون برای رانندگان خاطری، استفاده از روش‌های جدید بازسازی صحنه تصادف و تجزیه و تحلیل رایانه‌ای آن و بررسی گزارشات ادارات پلیس.^[۳] به طور کلی به کار بستن شیوه‌های گوناگون مدیریت اجرایی شامل مدیریت ترافیک و سفر، مدیریت تصادفات، مدیریت تقاضای سفر، مدیریت حمل و نقل عمومی، مدیریت ناوگان تجاری، مدیریت زمان اضطرار (مدیریت بحران)، پرداخت الکترونیکی عوارض و جز اینها.^[۸]

۴-روش‌های مؤثر در حیطه فنون آموزشی:

از مهم‌ترین مشخصه‌های بهبود و ارتقاء فرهنگ رفتاری استفاده هرچه بیشتر از آموزش به روش‌های مختلف می‌باشد. هر قدر روش‌ها و فنون آموزش نیروی انسانی متنوع و متعدد باشد در افراد بیشتری مؤثر واقع می‌شود. در اینجا سعی می‌گردد راه‌های ایجاد و ارتقاء میزان دانش، بینش و مهارت و یا تغییرات رفتاری مطلوب متناسب با اهداف آموزشی ارائه شود.^[۵]

- ۱-۴-آموزش از طریق سخنرانی.^[۳]

- ۲-۴-آموزش از طریق استفاده از بحث گروهی.

- ۳-۴-آموزش از طریق روش کنفرانس.^[۳]

- ۴-۴-آموزش به روش سمینار.

- ۵-۴-آموزش به روش استفاده از طریق استفاده از سمپوزیوم.^[۳]

روش ها.

۴- تسهیل و توسعه روش های عمومی.

۵- بازبینی روش های آموزشی موجود و ارزیابی کار کرد آنها و اصلاح با حذف و جایگزینی روش های جدید آموزش.

۶- به روز نمودن امکانات پارک های تفریحی و احداث پارک های راهنمایی و رانندگی و انجام آموزش های اولیه ترافیکی به خردسالان و نوجوانان توسط افراد معتبر، جهت ایجاد و تعمیق فرهنگ صحیح ترافیکی آنها.

۷- راه اندازی شبکه های رادیویی و تلویزیونی مخصوص برای گزارش تصادفات، هزینه های آن، اقدامات لازم برای پیشگیری از آن، اطلاع رسانی در زمینه عوارض ناشی از رانندگی نادرست و بیان مزایای رانندگی تحت مقررات ترافیکی و جز اینها.

۸- بهبود و افزایش کیفیت تیزرهای تلویزیونی و تنوع بخشی به آنها توسط معاونت راهنمایی و رانندگی ناجا.

۹- استفاده از شبکه تلفن همراه برای ارسال پیام های کوتاه خبری در رابطه با تصادفات و شرایط جوی و چگونگی ترافیک محورهای مختلف به ویژه در ایام تعطیل.

۱۰- فعالیت بیشتر وزارت راه و ترابری و شهرداری ها برای حذف نقاط و تقاطع های حادثه خیز و ترمیم مداوم آسفالت سطح معابر و

بانویت:

۱- تأثیر این روش عمومی به جای

۲- تأثیر محیطی

منابع:

۱- آیینه، اسلامی، ۱۴۷۵، کتاب تصادفات جاده ای در ایران، دانشگاه مشهد.

۲- استانی شرکتی ویژه، ۱۳۸۲، بررسی ایندهای انسانی و یقین راهنمایی کلاس آن در تصادفات موتورسیکلت در تهران، پایان نامه، کارشناسی ارشد راه و ترابری، دانشگاه آزاد واحد تهران غرب.

۳- انتخاب سخن اسفهانی، علی، ۱۳۸۲، بررسی و تحلیل روش های آموزش مهکانی

۴- ایشگری، خادمی، ۱۳۷۶، پیور، روش های حیله های امنی، آن سرکار آموزش مدیریت دولتی

۵- ابطحی سیدحسن، ۱۳۷۷، آموزش و بهسازی سلیمانی انسانی، چاپ دوم، مؤسسه مطالعات و برنامه ریزی آموزش و پرورش

تصادف در حمل و نقل

وارد می گردد ارزشیابی اقتصادی نموده اند و این ارزشیابی اقتصادی شامل مخارجی از قبیل پلیس، آمبولانس، بیمارستان و غیره می شوند که همگی جنبه اقتصادی و معنوی دارند. عواملی که در تصادفات به صورت درصد تقسیم و تخمین زده شده است عبارت اند از:

- ۱) عوامل انسانی: که شامل عابرین و مهارت راننده (سلامتی راننده، سرعت زیاد، بی دقیقی، مصرف مشروبات الکلی، سبقت غیرمجاز) ۷۴ درصد و استفاده از تلفن همراه و تلویزیون سیار در حین رانندگی.
- ۲) طراحی جاده (دید، طراحی تقاطع ها، نصب تابلوهای اخباری و اخطاری، شرایط سطح جاده) ۲۸ درصد.
- ۳) وسایط نقلیه: طراحی و شرایط وسیله نقلیه.
- ۴) عوامل محیطی.

چنانچه مشاهده می شود، عوامل انسانی درصد بسیار بالایی را به خود اختصاص داده و در وقوع حوادث و تصادفات سهم بسزایی را داراست. اگر میزان تصادفات به همین نحو ادامه یابد، پیش بینی می شود طی ده سال آینده حدود یک میلیون نفر کشته (ده ها میلیون نفر سالانه در تصادفات وسایط نقلیه) بر جا خواهد ماند. در کل جهان بیش از ۷۰ درصد تصادفات در شبکه راه های اصلی و بزرگراه هارخ می دهد. طبق برآورد سازمان بهداشت جهانی ۱/۳ از تعداد کل کشته شدگان در تصادفات جاده ای مربوط به کشورهای جهان سوم است. طبق مطالعه انجام شده در کشورهای آلمان، فرانسه، اتریش، سوئیس و هلند، در بین ۴ درصد از تمامی کشته شدگان تصادفات جاده ای، ۵۰ درصد کشته شدگان جوان (بین ۱۵ تا ۲۴) هستند.

تصادف عبارت است از برخورد یک یا چند وسیله نقلیه با یکدیگر و با عابر پیاده و یا با محیط اطراف که منجر به کشته شدن یا زخمی گشتن و یا آسیب دیدن وسیله نقلیه شود. یکی دیگر از اثرات حمل و نقل بر محیط زیست و جامعه تصادفات می باشد. هر چند که در مقایسه با تأثیرات منفی سر و صدا و آلودگی هوا که اجتماع هر روز با آن سر و کار دارد، تصادفات به آن میزان نبوده اما از ضایعاتی که به واسطه تصادفات به افراد اجتماع وارد می گردد، نمی توان چشم پوشید. مثلًا در سطح جاده های کشور ما، به طور متوسط سالانه ۲۶ هزار نفر در تصادفات حمل و نقل جاده ای کشته می شوند که این خسارت برای مرگ مردها ۳۰ هزار دلار و برای زن ها ۲۵ هزار دلار برآورده شده است که به طور متوسط سالانه ۲۰ میلیارد تومان ضرر اقتصادی در اثر تصادفات منجر به مرگ در سطح جاده ها داریم. در بررسی اقتصادی، تصادفات ناشی از حمل و نقل جاده ای در اکثر کشورهای جهان، جان انسان و خساراتی را که در تصادفات به انسان





نالخص ملی است. تصادفات جاده‌ای در کشورهای در حال توسعه به مراتب بیشتر از کشورهای پیشرفته (۲ الی ۳ برابر) بوده که گاهی اوقات به نسبت ۲۰۰ مصدوم برای هر ده هزار وسیله نقلیه در سال می‌رسد. تصادفاتی که منجر به مرگ می‌شوند نیز در کشورهای در حال توسعه در مقام مقایسه با کشورهای توسعه یافته از نسبت بسیار بالایی (۵ الی ۱۵ برابر) برخوردار است.

در صد رشد تصادفات در کشورهای در حال توسعه حدود ۳ الی ۴ برابر تصادفات در انگلستان است. به طور متوسط ۲۲۰ نفر مصدوم در هر ده هزار وسیله نقلیه، حد متوسط نفرات کشته شده در تصادفات جاده‌ای نیز در کشورهای در حال توسعه ۵ تا ۱۵ برابر انگلستان است. بر طبق برآورد مرکز تحقیقات حمل و نقل در انگلستان (TRRL) جمع خسارات واردہ در تصادفات جاده‌ای به طور متوسط برای هر یک از کشورهای در حال توسعه در حدود ۱ درصد تولید

ثارثه‌ای برگار آفرینشی

مقدمه

نسبت به رشد اشتغال در کل اقتصاد، ۵۵ درصد می‌باشد، یعنی نرخ رشد اشتغال در این بخش در مقایسه با بخش‌های دیگر فعالیت‌های اقتصادی بیشتر بوده که این خود پتانسیل بالای اشتغال در این بخش را به صورت برجسته‌ای مطرح می‌سازد.

اهداف و راهکارهای اشتغال‌زایی

با ارائه برنامه و سیاست‌های اصولی می‌توان مبادلات بین المللی کشور و درآمدهای ناشی از آن را افزایش و با تبدیل راه‌های کشور به راه‌های تجارتی بین المللی، تجارت خارجی کشور را رونق و در نتیجه به افزایش تولید، اشتغال و رشد صنعت گردشگری و در نتیجه کاهش اتکابه در آمدهای نفتی، کمک نمود. نقش صنعت حمل و نقل در رشد و شکوفایی کشور انکار ناپذیر است، براساس آمار و اطلاعات موجود، سهم ارزش افزوده بخش حمل و نقل در کل کشور رقم قابل توجهی بوده و طی ده سال گذشته نیز روند رو به رشدی داشته است. در این میان سهم ارزش افزوده زیربخش حمل و نقل جاده‌ای بیش از سایر زیربخش‌ها بوده است. بنابراین با توجه به بسترهای مناسب در زمینه حمل و نقل جاده‌ای توجه و سرمایه‌گذاری مناسب‌تر در این بخش ضروری به نظر می‌رسد. همچنین لازم به ذکر است در کشور ما حمل و نقل جاده‌ای بیش از ۹۰ درصد کل بخش را تشکیل می‌دهد و مهم‌ترین دلیل آن علاوه بر ویژگی‌های خاص حمل و نقل جاده‌ای (منجمله انعطاف‌پذیری در انتخاب مسیر و مقدار بار)، فقدان راه‌های آبی، وجود مناطق کویری و کوهستانی بودن قسمت عمده کشور می‌باشد.

تجارت در روند سرمایه‌گذاری، ایجاد اشتغال و تورم زدایی تأثیر مستقیم دارد. تجارت در دو دهه اخیر از رشد قابل توجهی برخوردار شده است. اما رشد تجارت بدون وجود ابزار و تجهیزات خدمات حمل و نقل امکان‌پذیر نبوده و نیست. موقعیت استراتژیک کشورمان به عنوان پل ترانزیت کشورهای آسیایی و اروپایی و همچنین کشورهای مشترک المنافع با کشورهای همسایه خلیج فارس می‌تواند فرصت خوبی را برای افزایش ظرفیت ترانزیت کشور به وجود آورد. بررسی های آماری نشان می‌دهد عبور هر یک میلیون تن کالا از کشور برای ۲۰ هزار نفر به طور مستقیم ایجاد اشتغال می‌کند.

فروپاشی شوروی سابق (با درنظر داشتن موقعیت استراتژیک ایران) باعث گردید، اهمیت ترانزیت کالا از ایران در سال‌های اخیر دوچندان شده و مسیرهای ترانزیتی آسیا به اروپا از طریق ایران مورد توجه خاص جهانیان قرار گیرد. با توجه به گستردگی کشور و همچنین راه‌های متفاوت ترانزیتی شمال به جنوب و شرق به غرب کشور، بهینه‌سازی مسیرهای ترانزیتی که دارای کمترین تأخیر و در نتیجه بیشترین کارایی در امر ترانزیت کالا از کشور باشند، ضروری به نظر می‌رسد.

وضعیت اشتغال در بخش حمل و نقل

در حال حاضر در بخش حمل و نقل نزدیک به $1/3$ میلیون نفر که حدود ۸ درصد شاغلین کشور را شامل می‌شوند، مشغول به کار می‌باشند. بررسی آمار منتشر شده توسط مرکز آمار ایران بین سال‌های ۶۵ تا ۷۵ نشان می‌دهد که میزان رشد اشتغال در این بخش

- شناسایی مشاغل مورد نیاز.
- نوسازی ناوگان فرسوده حمل و نقل.
- افزایش سطح سواد شاغلین بخش حمل و نقل.
- توزیع مناسب سیستم های گوناگون حمل و نقل.
- تکمیل و احداث راه های موجود و جدید در سطح کشور.

حفظ استانداردهای فنی، کاهش مدت اجرا، افزایش ظرفیت شبکه موجود، کاهش نیاز ارزی طرح ها و بهسازی راه ها از سیاست های خوبی بوده که نتایج قابل انتظار در این بخش را تحدیث تأمین نموده است. اما مهم ترین مشکلات حمل و نقل جاده ای در کشور در حال حاضر عدم پهنه گیری بهینه از ظرفیت ناوگان موجود، مسائل و



اثرات حمل و نقل بر اقتصاد

الف - تولید اشتغال می کند - یعنی شغل هایی در ارتباط با حمل و نقل به وجود می آورد.

ب- تولید را افزایش می دهد - یعنی با وجود وسایل نقلیه تولیداتی که در کوتاه مدت فاسد شدنی هستند به موقع حمل و در معرض فروش قرار می گیرند و در نتیجه تولید زیاد می شود.
ج - اقتصاد رشد می کند. علاوه بر میزان تولید و بنیه اقتصادی اشتغال زا بوده و بر روی مؤسسات تجاری فعال و مسکونی تأثیر می گذارد.

اثرات حمل و نقل بر بنایهای تاریخی

الف- باعث تغییر در مسیر پروره های راه سازی و راه وغیره می شود. مثلاً جایی که امامزاده بوده و در مسیر خط پروره قرار می گیرد، بایستی

مشکلات تشکیلاتی، مال و اعتباری، تعریفه ها و مشکلات موجود در کیفیت زیربنایی فعلی آن می باشند.

طرح های اشتغالزا

بخش حمل و نقل وابستگی شدیدی به فعالیت سایر بخش های اقتصادی دارد، اگر سایر بخش ها قابل نباشند، تأثیر متناسبی بر روی این بخش نخواهند گذاشت. به طوری که در حال حاضر این بخش با مازاد نیرو مواجه می باشد. برای این منظور طرح های زیر ارائه می گرددند:

- اعزام نیروی کار به خارج از کشور.
- تخصیص اعتبار به امر اشتغالزا بخش حمل و نقل و نظارت بر آن.

به خاطر امامزاده، مسیر منحرف شود.

ب) زیست جانداران: حمل و نقل بر زیست جانداران تأثیر دارد -

مانند بوق زدن و سروصدای وسایل نقلیه.

ج) مصالح و منابع طبیعی دچار تغییر می گردند. (ائزی)

د) تولید پسماندهای جامد: وقتی که جاده ای ساخته می شود

پس ماندهایی بر اثر کار راه سازی به وجود می آیند.

ه) منابع و چشم اندازهای طبیعی.

اثرات حمل و نقل بر خانواده ها و افراد

الف - باعث جابجایی و کوچ دادن خانواده ها می شود.

ب - باعث تخریب خانواده ها می شود - مانند صدا و لرزش هوایماها

در منطقه ای که باند فرودگاه وجود دارد.

ج - باعث جدا کردن مناطق و محله ها از هم می شود.

اثرات اجتماعی حمل و نقل

امکانات مردم افزایش پیدا خواهد کرد و قابلیت دسترسی آنها به

امکاناتی مانند پارک ها، مکان های تاریخی، مساجد، محل کار،

بیمارستان ها و محل خرید افزایش پیدا می کند.

اثرات حمل و نقل بر ایمنی و تندرستی انسان ها

الف - از نظر تصادفات باید ایمنی کامل رعایت شود.

ب - نقص فنی وسایط نقلیه که خطربا بوده.

ج - در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به خاطر اهمیت مسئله

محیط زیست، اصل پنجاهم به مسئله حفاظت محیط زیست اختصاص

داده شده است که شامل موارد زیر است:

۱- ترمیم اهداف مستمر گذشته در محیط زیست.

۲- پیشگیری از آلودگی و تخریب محیط زیست.

۳- ارزیابی ظرفیت قابل تحمل محیط در جهت بهره وری معقول و

مستمر از منابع محیط زیست.

۴- تدوین ضوابط استانداردهای زیست محیطی.

۵- نظارت مستمر به بهره برداری از محیط زیست.

۶- برخورد فعال با زمینه های بحرانی محیط زیست.

اثرات حمل و نقل بر منابع طبیعی

الف) زمین: کار روی زمین و کشاورزی و جنگل دست خوش تغییر

حمل و نقل و محیط زیست

حمل و نقل در زندگی بشر، ضرورتی انکارناپذیر است. از آن

جایی که جامعه و تشکیلات اقتصادی روزبه روز پیچیده تر

می گردد، نیاز به حمل و نقلی گسترده تر، امری حیاتی است.

انسان برای رفع مشکلات و تأمین نیازهای خود روش های مختلف

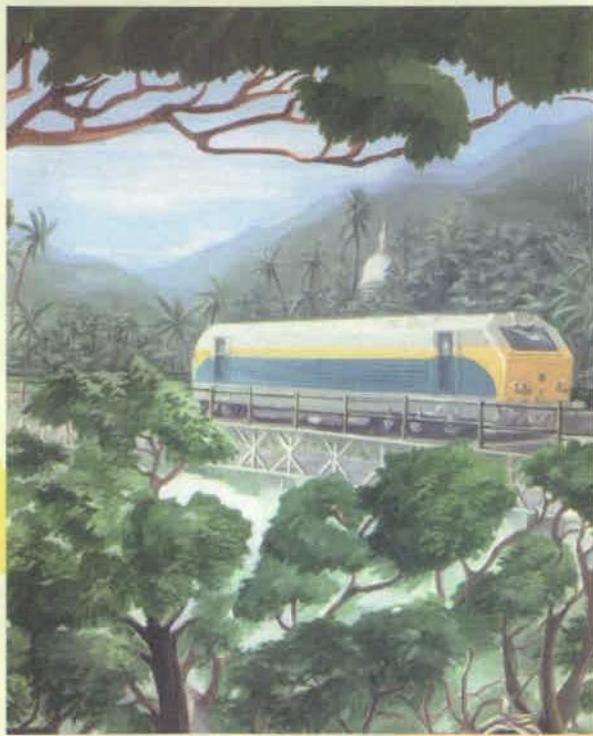
حمل و نقل را آزموده و پس از سالیان متعدد آن را به این درجه

تکامل رسانده است. جامعه بشری پیشرفته و صنعتی، نیاز مبرمی

به جابجایی مسافر و کالا و تجهیزات حمل و نقل مناسب با آن

دارد، گرچه فراهم نمودن تجهیزات و تسهیلات رفاهی وابسته به

نگزیر به برنامه ریزی در سطح جوامع و در سطح جهانی است. در حمل و نقل شهری مشکلات عمدی و قابل لمس چنین احتیاجاتی را به وضوح نشان داده است. خیابان‌های شلوغ، راه‌بندان‌ها،



آلودگی هوای شهرها سیمای زشت شهرهای مملو از قوطی‌های دربسته، تصادفات، به هم خوردن نظم و آرامش محله‌های مسکونی کم شدن دسترسی در شهرها، سروصدای وسایل نقلیه، اسراف بیش از حد صنایع در تأمین ترابری و ناتوانی فرد در رفع هر یک از مشکلات فوق، لزوم برنامه ریزی در حمل و نقل شهری را نشان می‌دهد.

در کنار هر پروژه مهندسی و برنامه‌های اقتصادی کوتاه و بلندمدت، نظرات کارشناسان و متخصصین محیط زیست را مدنظر داشته باشد. امروزه به منظور دستیابی به روش مطلوب و صحیح، همکاری و هماهنگی‌های مستمری در زمینه حمل و نقل زمینی و امور ترافیکی با دست اندک کاران محیط زیست برقرار گردیده است. در اغلب کشورهای جهان بیشترین درصد جابجایی از طریق جاده‌ای و راه آهن انجام می‌شود. بنابراین احداث جاده‌ها و خطوط راه آهن در مواردی باعث تخریب محیط زیست و برهم زدن توازن محیط طبیعی می‌شود. در مقایسه با سایر صنایع، کنترل اثرات مضر حمل و نقل بر محیط زیست سیار مشکل و تحدی غیرممکن است. در صورتی که در مورد دیگر صنایع می‌توان این اثرات تخریبی را کاملاً و یا تقلیل نمود. به طور مثال اگر بخواهند کارخانه‌ای را تأسیس نمایند، مسلماً آن را در خارج از محدوده شهری و دور از اماکن عمومی می‌سازند و یا با محصور کردن آن با دیوارهای بلند آن را از محیط عمومی مجزا می‌کنند، اما در مورد حمل و نقل اعمال این محدودیت‌ها غیرممکن است. حمل و نقل از مردم جدا نبوده، آمیخته با اقتصاد روزمره مردم و جزء ابزار کار لاینک آنها محسوب می‌شود. دخالتی که انسان امروزی در طبیعت می‌کند قابل قیاس با گذشته نیست. دود اتومبیل‌ها و کارخانجات هوای قابل تنفس را که تا دیروز بی‌پایان تصور می‌شد، در شهرها نایاب کرده است. فاضلاب کارخانجات، دریاها و رودخانه‌ها را آلوده و کم استفاده ساخته است. گسترش بی‌اند از شهرها، ارتباطات انسانی را در شهرها مشکل نموده و تولید بی‌سابقه در جوامع صنعتی منحصر به مصرف بی‌رویه‌ای شده که از دو جنبه یکی فراوانی ضایعات تولید و مصرف و دیگری به انتهای رسیدن مواد اولیه سلامت محیط زیست و ادامه حیات جوامع موجود را به خطر انداخته است. انسان برای حفظ محیط و نظم جوامع و حفظ حیات طبیعت که حیات انسان برآن متکی است،

امروزه حمل و نقل به ویژه حمل و نقل زمینی از اجزای جدایاب‌بیر تسهیلات زندگی در همه کشورها و از جمله ایران می‌باشد. براساس آمارهای موجود در سال‌های اخیر به طور متوسط تولید سالیانه خودرو در کشور به حدود ۶۰۰ هزار دستگاه بالغ شده و از نرخ رشد سالیانه حدود ۱۵ درصد برخوردار می‌گردد. با وجود اینکه بر اساس نسبت مالکیت خودرو به هزار نفر جمعیت هنوز در زمرة کشورهای غیر موتوریزه می‌باشد، به جهت اینکه راههای مواصلاتی متناسب با نرخ رشد مالکیت خودرو در ابعاد کیفی و کمی رشد نموده و از فن آوری‌های جدید مانند ITS، GPS، و اجزاء زیر مجموعه آنها مانند waymotion یا Lasergon ... بهره نگرفته و همین امر باعث افزایش روز افزون تلفات ترافیکی شده است. به طوری که در اگوست ۱۹۹۶ سازمان ملل طی پروژه RETA ۵۶۲۰ نرخ مرگ و میر ناشی از تصادفات کشور را بیشتر از آن مقداری که قابل توجیه باشد، اعلام کرد. و یا در سال ۸۲ تلفات ناشی از تصادفات کشور بالغ بر ۲۵ هزار و پانصد نفر یعنی ۵۹ نفر به ازاء هزار خودرو که در هر روز بالغ بر ۷۵ نفر می‌شود (بسیار بیشتر از آمار سالیانه شهدای جنگ تحمیلی در زمان جنگ می‌باشد) و از این نظر در آسیا مقام اول را کسب کرده است. قابل ذکر است که چندین برابر رقم فوق سالیانه محروم و مصدوم می‌شوند و متأسفانه غالباً افراد درگیر در تصادفات در مقطع سنی بین ۱۶ تا ۴۵ سال و عمدهاً سرپرست خانوار



۲۰

کنفرانس
تاسیس شهرستانها

ویژه نامه
حمل و نقل

اصلی وقوع تصادف از جمله:

- ۱- وجود شبکه های موصلاتی غیر استاندارد با حدود ۵۰۰ نقطه حادثه خیز در جاده های بین شهری و صدها گره کور درون شهری که باعث وقوع درصد عمدۀ ای از تصادفات و تلفات و از دست رفتن زمان های بسیار در جابجایی کالا و مسافر می شوند.
 - ۲- عدم استفاده از فن آوری های جدید مانند GPS، ITS در آزاد راهها راههای اصلی در کنترل های تردد و سایل نقلیه از جمله عدم کنترل سرعت ها، تجاوز به مسیر، بروز رفتارهای ناشایست توسط بعضی از رانندگان و عدم رعایت مدت زمان مجاز رانندگان در شبانه روز توسط رانندگان.
 - ۳- فرسوده بودن ناوگان حمل و نقل به ویژه زمینی، پایین بودن کیفیت قطعات و اجزای کنترلی (خودرو)، تأخیر در انجام کار لازم به هنگام عمل.
 - ۴- پایین بودن استانداردهای راههای موصلاتی موجود در ابعاد طرح هندسی، کیفیت مصالح مصرفی و روش اجرا.
 - ۵- شاخص ها و عوامل دیگر.
- از نزد رشد فعلی آمار تلفات تصادفات که سالیانه حدود ۱۰۰ تا ۱۵۰ درصد می باشد جلوگیری و در هر سال حداقل ۵ درصد نیز کاهش در آمار تلفات را پیش بینی نمود که در این صورت در پایان برنامه پنج ساله و چهارم نسبت به وضعیت فعلی با احتساب نزد رشد موجود به نصف رسانیده و به تعییری از تلفات سالیانه ۱۶۷۹۹ نفر به همراه تمام عوارض گفته شده کاسته و سطح امید به زندگی را ارتقاء و امنیت عمومی را توسعه بخشید.

می باشند. لذا هزینه های مادی و معنوی مستقیم و غیرمستقیم قابل تبدیل به ریال مانند هزینه های دیه، درمان، خسارت پرداختی توسعه شرکت های بیمه و همچنین سایر خسارات مانند زمان از دست رفته، مواد مصرفی فاسد شده و محیط زیست تخریب گشته یا خدمات فوریت های پلیسی، درمانی، قضایی و اداری ارائه شده و جز اینها، به همراه هزینه های روحی و روانی ناشی از فوت یا مصدومیت در سایر اعضاء خانواده آسیب دیده از تصادف، بر جای می ماند. بر اساس محاسبات به عمل آمده در کشورهای در حال توسعه از جمله، ایران حدود (۲ تا ۳) درصد تولید ناخالص ملی (GNP) وجود دارد که به حدود ۴ تا ۵ میلیارد دلار بالغ می گردد. در صورت عدم توجه کافی به مقوله حمل و نقل، این موضوع در سال های آینده از یک فاکتور تهدید به عامل بحران ساز تبدیل خواهد شد. با توجه به تغییر تعريف امنیت در سال های اخیر به ویژه دهه جاری که ارتقاء سطح کیفی زندگی شهروندان را از جمله مقوله های تأثیرگذار در آن دانسته و کاهش مخاطرات و تأمین آرامش و آسایش سفر به همراه افزایش سرعت از جمله شاخص های مقوله مورد بحث می باشد.

لذا می توان نسبت مستقیمی بین پرداختن به این مقوله با ارتقاء سطح امنیت عمومی یافت و این مهم جزو با بهره گیری از متخصصان توانمند و دلسوز و آشنای مقوله مورد بحث در مراحل مختلف طراحی و بهبود اجزاء آن میسر نمی باشد.

بینین جهت می توان به راحتی طی یک برنامه چهار ساله (۳ سال باقیمانده از برنامه چهارم توسعه) ضمن مطالعه بر روی شاخص های

هزینه‌های پیامد ترافیک و راهنمایی شهری

مقدمه

تراکم ترافیکی یک تابع غیرخطی است: وقتی خیابانها دچار تراکم ترافیکی هستند کاهش بسیار کوچکی در احجام ترافیکی موجب کاهش بزرگی در تأخیرها می‌شود. به طور مثال جدول ۱ مشخص می‌کند که کاهش حجم ترافیک از ۲۰۰۰ به ۱۸۰۰ خودرو در ساعت وضعیت خیابان را از سطح خدمت E به سطح خدمت D تغییر می‌دهد. و سرعتهای جابجایی رانزدیک به ۲۴ کیلومتر در ساعت یا معادل ۳۰٪ افزایش می‌دهد. به عنوان نتیجه کاهش ۵٪ در احجام ترافیک در یک بزرگراه دارای تراکم ممکن است نزدیک به ۳۰٪ - ۱۰٪ کاهش در تأخیرات ناشی از تراکم ایجاد کند.^[۱]

جدول شماره ۲ نشان دهنده حداکثر حجم ترافیک در هر خط عبوری در انواع مختلف راهها می‌باشد.

اعدادی که در جدول ۳ خلاصه شده است میین این واقعیت است که کاهش درصدی در مقدار معین پیموده شده خودرو شهربی موجب ایجاد ۲ برابر درصد کاهش در تأخیرات ناشی از تراکم ترافیک می‌شود. البته که کجا، چه موقع و چه نوعی از مسافت پیموده کاهش پیدا کرده این تأثیرات تراکم ترافیکی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

خودروهای بزرگتر و سنگین تر نسبت به خودروهای کوچکتر تراکم ترافیکی بیشتری تولید می‌کنند. به این علت که نیازمند فضای بیشتری در معابر بوده و در شتاب گرفتن کنتر عمل می‌کنند.

هزینه‌های تراکم ترافیکی به ازای هر کیلومتر - وسیله نقلیه با افزایش سرعت، بیشتر می‌شود به این دلیل که خودروهای سرعت مرتفع نیازمند "فاصله مجاز" بیشتری بین خود و سایر اجسام هستند.

هزینه‌های تراکم ترافیکی ناشی از تأخیرات افزونه‌ای، فشار عصبی رانندگان، هزینه‌های خودور، رسیک تصادف و آلودگی ناشی از تراکم خودروها در جریان عبور و مرور بویژه در زمانی که سیستم راه به ظرفیت نهایی خود نزدیک می‌شود تشکیل شده است. هر خودرو در یک سیستم دارای تراکم ترافیکی همزمان تحمیل کننده و تحمل کننده هزینه‌های خارجی است که یک خودرو بر سایر استفاده کنندگان از وسایط نقلیه موتوری تحمیل می‌کند.

تراکم و تأخیر ترافیک

هر خودرو اضافی در جریان عبور و مرور می‌تواند با تحمیل تأخیرات افزونه‌ای در یک تصادف با سایر کاربران جاده تداخل پیدا کند. این تأثیرات بازندیک شدن حجم ترافیک به ظرفیت نهایی جاده افزایش می‌یابد. تراکم ترافیکی یکی از بزرگترین مشکلات حمل و نقل محاسب می‌گردد. ظرفیت جاده به عوامل مختلف طراحی همچون عرض خطوط عبوری و وضعیت تقاطع‌ها بستگی دارد.

ارزشهای بهینه عملکرد در جدول ۱ و ۲ نشان داده شده است. این جدول وضعیت را ایده‌آل و بدون تقاطع فرض می‌کند. سرعت عبور و مرور و جریان در خیابانهای شهری ابتدا بر اساس ظرفیت تقاطع‌ها مشخص می‌شوند که خود تحت تأثیر احجام ترافیکی در خیابانهای مقاطع و فازهای علامت گردش به چپ است. جدول شماره ۱ سرعت، جریان و تراکم ترافیک سطوح مختلف خدمت رانشان می‌دهد که استانداردی برای تخمین تراکم ترافیک

جدول ۱ - ارتباط بین سرعت، جریان عبوری و چگالی در راههای معمولی [۱]

| چگالی (وسیله نقلیه بر کیلومتر) | جریان عبوری (وسیله نقلیه بر ساعت بر خط عبوری) | سرعت (کیلومتر بر ساعت) | سطح خدمت |
|-----------------------------------|--|---------------------------|----------|
| کمتر از ۱۹ | ۷۰۰ | بیش از ۹۷ | A |
| ۱۹ - ۳۲ | ۷۰۰ - ۱۱۰۰ | ۹۲ - ۹۷ | B |
| ۳۲ - ۴۸ | ۱۱۰۰ - ۱۵۵۰ | ۸۷ - ۹۲ | C |
| ۴۸ - ۶۶ | ۱۵۵۰ - ۱۸۵۰ | ۷۴ - ۸۷ | D |
| ۶۶ - ۱۰۸ | ۱۸۵۰ - ۲۰۰۰ | ۴۸ - ۷۴ | E |
| ۱۰۸ و بیشتر | غیر پایدار | کمتر از ۴۸ | F |

جدول ۲ - حداقل حجم سرویس (مسافر ماشین در هر ساعت در هر خط عبوری) [۱]

| سطح خدمت E | سطح خدمت D | سطح خدمت C | سطح خدمت B | سطح خدمت A | |
|------------|------------|------------|------------|------------|-----------------|
| ۲۰۰۰ | ۱۸۵۰ | ۱۵۵۰ | ۱۱۰۰ | ۷۰۰ | آزادراه ۴ بانده |
| ۱۴۰۰ | ۹۰۰ | ۶۰۰ | ۳۷۵ | ۲۱۰ | برزگراه ۴ بانده |
| ۲۴۰۰ | ۱۹۴۰ | ۱۷۵۰ | ۱۲۰۰ | ۷۲۰ | برزگراه ۴ بانده |

جدول ۳ - تأثیرات ۲ سنت افزایش قیمت در هر مایل در چند منطقه ایالات متحده [۲]

| منطقه | VMT | سفرها | تأخیر | سوخت | آکایندھا |
|-----------|-----|-------|-------|------|------------------|
| منطقه بی | ۳/۹ | ۳/۷ | ۹/۰ | ۴/۱ | ۳/۸ - ۳/۸ - درصد |
| ساکرامنتو | ۴/۱ | ۴/۱ | ۷/۵ | ۴/۴ | ۴/۳ - ۴/۳ - درصد |
| سن دیگو | ۴/۲ | ۴/۰ | ۸/۵ | ۴/۲ | ۴/۱ - درصد |
| ساوت گوست | ۴/۳ | ۴/۱ | ۱۰/۵ | ۵/۲ | ۴/۲ - درصد |

VMT: تغییر در مجموع مایل پیموده شده خودرو

سفرها: تغییر در مجموع سفرهای خودرو

تأخیر: تغییر در تراکم ترافیکی

سوخت: تغییر در مصرف سوخت

مبتنی بر اشغال خودرو

این اطلاعات برای محاسبه شاخص نرخ سفر (TRI) و نسبت زمان اوج (پیک) به زمان سفر در جریان آزاد که مشخص کننده زمان اضافی مورد نیاز برای سفر در طول مدت حداکثر است استفاده می شود. یک TRI معادل $1/3$ به طور مثال مبین یک سفر غیر اوج است که 20 دقیقه در شرایط بدون تراکم و 26 دقیقه در شرایط اوج تراکم ترافیک طول می کشد. این به منظور محاسبه معرفهای هزینه تراکم ترافیکی مثل ساعتهای سالانه تأخیر و بخش (درصد) سفر در جاده های دارای تراکم ترافیکی مورد استفاده قرار می گیرد.

این روش سرعتهای سفر در شرایط جریان آزاد را به عنوان مرجع به کار می برد (به این دلیل که فهم و محاسبه آن راحت است) هر چند معرف اهداف واقعی سیستم های حمل و نقل شهری نیست. این موضوع شبیه به توسعه یک رستوران برای جای دادن حداکثر تعداد مشتریانی است که یک غذای رایگان را استفاده می کنند. این روش هزینه های تراکم را در مقایسه با آنچه از نظر اقتصادی بقیه محسوب می گردد. بیشتر تخمین می زند همانطور که توسط یک اقتصاددان متخصص حمل و نقل شرح داده است:

جدول شماره ۵ شاخص های مختلف هزینه تراکم ترافیکی که به منظور کمی کردن و پولی کردن هزینه های تراکم ترافیکی مورد استفاده قرار می گیرند را خلاصه کرده است و مشخص می کند که آیا اینها دلالت به کل تأثیرات دارند یا صرفاً تأثیرات عبور و مرور خودروها را نشان می دهند.

جدول شماره ۴ شاخص های مختلف هزینه تراکم ترافیکی را خلاصه می کند. بعضی صرفاً تأثیرات واردہ بر عبور و مرور خودروها رالاحظ می کند و از منافع ناشی از گرایش به روش های جایگزین یا کاهش در فواصل سفر چشم پوشی می کنند.

بعضی شاخص های تراکم ترافیکی مانند سطح خدمت جاده و شاخص زمان سفر تنها تأثیرهای رانندگان را محاسبه می کنند. اگر مقدار کل رانندگی در جاده های بدون تراکم ترافیکی افزایش پیدا

حوادث ترافیکی (خودروهای تصادفی یا خراب) موجب 60% تأخیر می شوند. با وجود این که تصادفات تنها زمانی تأخیر قابل توجه ایجاد می کنند که احجام ترافیکی به ظرفیت جاده نزدیک می شود به عنوان هزینه های تراکم ترافیکی شناخته می شوند. در یک شرایط بدون تراکم، یک تصادف، تأخیر ناچیزی ایجاد می کند ایاصلاً موجب تأخیر نمی شود اما یک خودرو از حرکت ایستاده در شانه یک جاده دارای تراکم ترافیک بالا، 100 تا 200 ساعت - وسیله نقلیه تأخیر در مسیرهای مجاور ایجاد می کند. [۲]

محاسبه هزینه های ترافیکی و منافع ناشی از کاهش تراکم عبور و مرور

روشهای متعددی به منظور محاسبه کمی هزینه های تراکم ترافیکی مورد استفاده قرار گرفته که مناسبترین روش برای بسیاری از کربدها از نظر اجرایی مشکل است. محاسبه تأخیر حاشه ای ناشی زا خودروهای مازاد ورودی به جریان عبور و مرور با در نظر گرفتن روابط سرعت - جریان هر یک از قسمت های معتبر اهمیت دارد.

روش رایج تر محاسبه هزینه های تراکم ترافیکی (یک روش مهندسی است که در مقابل روشهای اقتصادی قرار می گیرد) است که در آن مجموع زمان سفر اضافی در شرایط جریان آزاد، ناشی از وجود تراکم ترافیکی محاسبه می شود و شامل مراحل زیر می شود [۳] :

۱ - تخمین مدت زمان حداکثر کیلومتر پیموده شده وسیله نقلیه
۲ - طبقه بندی هر قسمت جاده به یکی از 5 سطح تراکم،
همانطور که در ذیل خلاصه شده است.

۳ - محاسبه سفر روزانه خودرو مبتنی بر تفاوت بین سرعت میانگین عبور و مرور و سرعتهای جریان آزاد در هر قسمت از جاده و زمان مایل پیموده شده خودرو در آن قسمت.

۴ - محاسبه میانگین سرعت - مسافر، برای هر قسمت از جاده

است بیشتر سطح خدمت E یا F را تجربه کنند که معرف مشکلات شدید تراکم ترافیکی است. ساکنین این مناطق هزینه‌های تراکم ترافیک کمتری به ازاء هر نفر را تحمل می‌کنند به این دلیل که گزینه‌های سفر بهتری و مسافت‌های کمتری را تجربه می‌کنند. به طرز مشابهی راهبردهایی همچون اولویت به خودروهای چندسرنشین (مثل مسیرهای ویژه حمل و نقل عمومی و همپیمایی)

کند، درصد زمان سفر واقعاً کم می‌شود. به علت پراکندگی و گسترش این شاخص‌ها هزینه‌های تراکم ترافیکی را برای مسافرینی که به سایر روش‌های جایگزین حمل و نقل رو می‌آورند در نظر نمی‌گیرند. مثلاً رواوردن از رانندگی شخصی به حمل و نقل عمومی، کاررد دور کاری یا الگوهای دسترس تر کاربری زمین می‌تواند هزینه‌های کل تراکم ترافیک به ازاء هر نفر را کاهش دهد به این دلیل

جدول ۴ - دسته‌بندی‌های تراکم راه [۲]

| ازاد | متوسط | سنگین | شدید | حد نهایی | |
|--|-------------|-------------|-------------|--------------|--|
| بزرگراه | | | | | |
| کمتر از ۱۵۰۰۰ | ۱۵۰۰۱-۱۷۵۰۰ | ۱۷۵۰۱-۲۰۰۰۰ | ۲۰۰۰۱-۲۵۰۰۰ | بیش از ۲۵۰۰۰ | متوسط ترافیک روزانه در هر خط |
| متوسط سرعت و سایط نقلیه (مايل بر ساعت) | | | | | |
| ۶۰ | ۴۵ | ۳۸ | ۳۵ | ۳۲ | راه شریانی |
| متوسط ترافیک روزانه در هر خط | | | | | |
| کمتر از ۵۵۰۰ | ۵۰۰۱-۷۰۰۰ | ۷۰۰۱-۸۵۰۰ | ۸۵۰۱-۱۰۰۰۰ | بیش از ۱۰۰۰۰ | متوسط سرعت و سایط نقلیه (مايل بر ساعت) |
| ۱۳۵ | ۳۰ | ۲۷ | ۲۴ | ۲۱ | |

و تقاضای حمل و نقل می‌تواند موجب کاهش تراکم ترافیک شود. بعضی راهبردهای کاهش تراکم ترافیکی مثل اولویت عبور به خودروهای چند سرنشین و توسعه سیستم‌های حمل و نقل عمومی بیشترین کارایی خود را تحت شرایط تراکم ترافیکی نشان می‌دهند. چنین راهبردهایی، تراکم ترافیکی را از بین نمی‌برند چرا که تأخیرات عبور و مرور خودروها چنین گزینه‌هایی را جذاب می‌کنند و موجب کاهش قابل توجه تأخیرها هم برای مردمی که شیوه حمل و نقل خود را عوض کرده‌اند و هم برای آنان که کماکان رانندگی

که مردم کمتر رانندگی می‌کنند هر چند شدت تأخیرات ناشی از تراکم ترافیکی خودروهارا کاهش نمی‌دهد. شاخص‌هایی که بیشتر معرف تأثیرات به ازاء نفر هستند تابه ازاء خودرو برای ارزیابی هزینه‌های کل تراکم ترافیک مناسبتر هستند.

به هر حال تراکم موجب افزایش دسترسی کاربری زمین و تنواع حمل و نقل و خود این عوامل منتج به فواصل سفر کوتاه‌تر و رویکرد به سایر روش‌های جایگزین مثل پیاده روی و حمل و نقل عمومی می‌شوند. با وجود اینکه خیابانهای مناطق شهری با تراکم بالا ممکن

| آیا شاخص کاملی است؟ | شرح | شاخص |
|--------------------------------|--|-----------------------------------|
| خیر | تراکم تأخیرات ناشی از تراکم در یک جاده مشخص یا یک تقاطع طبقه‌بندی شده از سطح A (بدون تراکم ترافیکی) تا (دارای بیشترین تراکم) | سطح خدمت جاده (LOS) |
| خیر | نسبت زمان اوج به زمانهای سفر جریان آزاد، با درنظر گرفتن تأخیرات تکراری و اتفاقی (تأخرات معقول ناشی از تراکم) | نرخ زمان سفر |
| خیر | نسبت زمان اوج به زمانهای سفر جریان آزاد، با درنظر گرفتن تأخیرات تکراری و اتفاقی (مثلًا تصادف ترافیکی) | شاخص زمان سفر |
| خیر | بخشی از سفر شخصی یا سفر خودرو که در زمان اوج دارای تراکم ترافیکی است. | درصد زمان روز در تراکم |
| خیر | بخشی از سفر شخصی یا سفر خودرو که در زمان اوج تحت شرایط دارای تراکم رعایت نموده | طول راههای متراتکم بر حسب زمان |
| خیر | تخیین مدت زمان احتمالی که شرایط "ساعت شلوغی" تراکم ترافیکی طول خواهد گشید. | زمان تراکم ترافیکی |
| خیر | تعداد مایلهایی که در ساعت شلوغی دچار تراکم هستند | طول خطوط دارای تراکم بر حسب مایل |
| خیر برای خودرو، بله برای افراد | ساعت‌های اضافی زمان سفر تقسیم بر علت تراکم ترافیکی | ساعت سالانه تأخیر |
| بله | ساعت‌های اضافی زمان سفر تقسیم بر جمعیت منطقه | تأخر سالانه به ازا، هر نفر |
| بله | ساعت‌های اضافی زمان سفر تقسیم بر تعداد کاربران جاده در زمان اوج | تأخر سالانه به ازا، هر کاربر جاده |
| بله | مجموع مهراف سوخت اضافی به علت تراکم ترافیکی | مهراف سوخت اضافی |
| بله | مهراف سوخت اضافی تقسیم بر جمعیت منطقه | سوخت به ازا، هر نفر |
| بله | ساعت‌های هزاد زمان سفر فریدر ارزش زمان به اضافه هزینه‌های هزاد سوخت این یک ارزش پولی است. | هزینه‌های سالانه تراکم |
| بله | هزینه‌های هزاد زمان سفر تقسیم به جمعیت منطقه | هزینه تراکم ترافیکی |
| بله | سرعت‌های میانگین خودرو در زمان اوج | میانگین سرعت عبور و هرور |
| بله | میانگین زمان سفر حومه به شهر | میانگین زمان سفر |
| بله | میانگین زمان کل اختصاص داده شده به سفر | میانگین زمان سفر به ازا، هر سفر |

| میانگین | بین شهری | غیر اوج ترافیک شهری | اوج ترافیک شهری | نوع وسیله نقلیه |
|---------|----------|---------------------|-----------------|-------------------------|
| ۰/۰۴۲ | صفر | ۰/۰۲۰ | ۰/۱۷۰ | ماشین معمولی |
| ۰/۰۴۳ | صفر | ۰/۰۴۰ | ۰/۱۷۰ | ماشین جمع و چور |
| ۰/۰۴۴ | صفر | ۰/۰۴۰ | ۰/۱۷۰ | ماشین الکتریکی |
| ۰/۰۴۵ | صفر | ۰/۰۴۰ | ۰/۱۷۰ | ون / کامیون سبک |
| صفر | صفر | صفر | صفر | مسافر همپیما |
| ۰/۰۸۴ | صفر | ۰/۰۴۰ | ۰/۳۴۰ | اتوبوس دیزایل |
| ۰/۰۸۴ | صفر | ۰/۰۴۰ | ۰/۳۴۰ | اتوبوس برقی / واگن برقی |
| ۰/۰۶۲ | صفر | ۰/۰۴۰ | ۰/۱۷۰ | موتورسیکلت |
| ۰/۰۵۲ | صفر | ۰/۰۰۱ | ۰/۰۰۹ | دوچرخه |
| ۰/۰۰۱ | صفر | ۰/۰۰۱ | ۰/۰۰۳ | پیاده |
| صفر | صفر | صفر | صفر | دور کاری |

می کند چنانکه تأخیرات در بزرگراههای موازی گزینه های جایگزین قابل قبولی (جدایی) ایجاد می کند گرچه تراکم ترافیکی ادامه پیدا می کند اما هرگز به اندازه آنچه در غیر اینصورت رخ می دهد، بد نمی شود. به عنوان نتیجه تحلیل های کوتاه مدت تر منافع کاهش تراکم ترافیکی تمايل به افزایش ظرفیت جاده دارد در حالی که تحلیل های بلندمدت تر بیشتر موجب توسعه خدمات حمل و نقل عمومی خطوط خودروهای چندسرنشین می شوند.

اضافه کردن خطوط عبوری موجب افزایش تراکم ترافیکی در طول مدت ساخت و کاهش بعد از تکمیل می شود اما عبور و مرور تولید شده قسمت عمده ظرفیت اضافه شده را پر می کند و نتیجتاً منافع بلندمدت کاهش تراکم ترافیکی را کاهش می دهد.

خطوط حمل و نقل عمومی بدون تداخل با جریان ترافیک کاهش

می کنند، می شوند. مثلاً ممکن است وضعیت یک جاده از سطح خدمت E به D افزایش پیدا کند که توسعه قابل توجهی است اما به خودی خود هرگز نمی تواند به سطح خدمت B ارتقاء پیدا کند. به عنوان نتیجه ارزش هزینه سطوح بالای تراکم ترافیکی تأثیر بزرگی بر ارزیابی آنان دارد. تراکم های بسیار شدید ترافیکی هزینه های زمان سفر بالایی تحمل می کنند (به فصل زمان سفر رجوع کنید). که توجیه پذیری چنین راهبردهایی را افزایش می دهد.

گسترش خدمات حمل و نقل عمومی مثل سامانه های حمل و نقل ریلی، یک مسیر ویژه اتوبوس با امکانات خطوط خودروهای چند سرنشین تأمین کننده کاهش های ناچیز کوتاه مدتی در تراکم ترافیکی هستند اما منافع کاهش تراکم حمل و نقل بصورت اضافه رشد

افزایش تقویت بنیه اقتصادی مهمتر می شود.

نتیجه

تراکم ترافیکی یک هزینه قابل توجه و یک اثر خارجی از نظر کارایی اقتصادی و تا حدی از نظر عدالت اجتماعی است (بنا به درجه تغییرات در تراکم ترافیکی تحمیل شده به ازاء هر مایل مسافر توسط روش‌های مختلف) و برای کاربران فردی خودرو یک اثر خارجی محسوب می‌گردد. اما برای کاربران جاده به عنوان یک گروه داخلی لاحظ می‌گردد. بعنوان نتیجه مناسب نیست اگر هزینه‌های تراکم ترافیکی و کاربران در زمان محاسبه هزینه‌های کل به هم اضافه شوند.

به منظور پرهیز از محاسبه مجدهد هزینه‌های تراکم وقتی تمام هزینه‌های دیگر جمع شد این هزینه خالص محاسبه می‌شود.

تخیمنهای هزینه‌های مجموع تراکم ترافیکی ایالات متحده ۴۳ تا ۱۵۰ میلیارد دلار قرار می‌گیرد. بافرض اینکه ۲۰٪ کل رانندگی و ۸٪ هزینه‌های تراکم ترافیکی در شرایط اوج شهری رخ می‌دهند و ۲۰۰۰ میلیارد مایل رانندگی در سال صورت می‌گیرد هزینه میانگین نزدیک ۱۷ سنت به ازاء هر مایل در شرایط اوج شهری است. رانندگی در شرایط غیر اوج شهری نماینده ۴۰٪ کل رانندگی است و تخمین زده می‌شود که ۲۰٪ هزینه تراکم ترافیکی را شامل شود. رانندگی خارج از شهر به عنوان عاملی که هزینه تراکم ترافیک قابل توجهی ایجاد می‌کند در نظر گرفته نمی‌شود.^[۴، ۲]

تراکم ترافیکی نسبتاً ملایمی در کوتاه مدت ایجاد می‌کند اما منافع ناشی از آن در طول زمان زیاد می‌شود به این دلیل که برای مسافران زمان اوج، خدمات حمل و نقل عمومی به تدریج جالب و قابل توجه می‌شود. هزینه‌های تراکم ترافیکی با تقویت بنیه اقتصادی افزایش پیدا می‌کند

مشکلات تراکم ترافیکی با تقویت بنیه اقتصادی افزایش پیدا می‌کند به این دلیل که مصرف کنندگان تعداد بیشتری خودرو می‌خرند که خود موجب افزایش قابل توجه فضای مورد نیاز برای سفر می‌شود (یک سفر خودرو عموماً فضای بیشتری نسبت به همان سفر ولی با پیاده روی یا دوچرخه سواری نیاز دارد. با وجود اینکه افزایش ثروت موجب افزایش امکانات سرمایه‌گذاری در ساخت و ساز می‌شود اما تأمین زمین مورد نیاز افزایش پیدا نمی‌کند. امکانات پارکینگ و جاده برای زمین مورد نیاز در رقبابت قرار می‌گیرند، بنا براین هزینه‌های زمین تبدیل به قسمت عمده هزینه‌های پروژه و یک عامل محدود کننده در توسعه ظرفیت جاده و پارکینگ می‌شود. با وجود اینکه به نظر می‌رسد با پارکندگی بتوان برای مشکل غلبه کرد (به کمک انتقال سفر به حاشیه شهر، جایی که هزینه‌های زمین کمتر است) افزایش توسعه گسترده (پخش شده) به ازاء هر سفر - کیلومتر - و سلیه نقلیه، نیازمند فضای بیشتری از مسیر و فضای پارکینگ به ازاء هر سفر است بنابراین هزینه‌های زمین همچنان بعنوان محدودیت اصلی باقی می‌ماند. در نتیجه هزینه‌های تراکم افزایش پیدا می‌کند و نیاز به روش‌های جایگزین و مدیریت تقاضا با

مراجع و منابع

3-Miller and Li, An Investigation of the costs of Roadway Traffic Congestion, California PATH, UCB, Berkeley, 2001

4-Brian D Taylor, Rethinking Traffic Congestion, Access, Number 21, University of California Transportation Center, 2002

1-Homberger, Kell and Perkins, Fundamentals of Traffic Engineering, 13 th Edition, Institute of Transportation Studies, UBC, Berkeley, 1992

2-Elizabeth Deakin and Greig Harvey, The step Analyzing Package, USEPA Report#231-98-006, 2002

سازمان امنیت ملی و پلیسی شهرداریها

بهران مصرف انرژی در کشوری که از غنی ترین ذخایر طبیعی برخوردار است، پیش از آن که مایه دلگرمی باشد، موجبات نگرانی را در کشور فراهم نموده است. امسال تنها وزارت نفت نیست که با مسئله بغرنج تأمین بنزین روپرورست بلکه گزارشات وزارت نیرو نیز حاکی است که روند مصرف برق به مرز هشدار رسیده است. حال در شرایطی که مصرف انرژی به خصوص سوخت در کشور به مرز بهران رسیده است، چه باید کرد، آیا می توان یک شبکه الگوی مصرف را در میان مردمی که به مصرف انرژی ارزان عادت کرده اند، عوض کرد، و از همه مهمتر این که آیا برای کاهش مصرف سوخت تدبیری اندیشه شده که اجرایی باشد. هر سال، بارانه های سوخت، بخش عمده ای از هزینه های دولت را در بر می گیرد و به تبع آن با افزایش قیمت نفت در سال های اخیر، بار سنگین یارانه های سوخت بیش از پیش افزایش یافته است. به طوری که می توان گفت ایران بالاترین میزان بارانه را در سطح منطقه به خود اختصاص داده است. حال در این شرایط که میزان مصرف سوخت در کشور به مرز بهران رسیده است، چه باید کرد؟ پیشنهادی که بسیاری از تصمیم گیرندگان و صاحب منصبان در این زمینه ارائه می کنند، افزایش قیمت حامل های سوخت، همزمان با ارتقاء شاخص ها وزیر ساخت ها می باشد. با توجه به این که مصرف فرآورده های نفتی به خصوص بنزین در سال گذشته به اوج خود رسیده است و گزارشات نیز حاکی از مصرف تقریبی ۷۵ میلیون لیتر در روز بود و دولت نیز در سال

های گذشته میلیارد ها دلار از محل بودجه عمومی کشور را صرف یارانه واردات بنزین می نمود، بنابراین در جهت کاهش مصرف سوخت و استفاده بهینه از فرآورده های نفتی، دولت در بودجه سال ۸۵، تبصره خاصی را در چارچوب ارائه راهکارهای ویژه در جهت تحقق اهداف برنامه چهارم توسعه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی و همچنین نیل به اهداف منظور شده در چشم انداز ۲۰ ساله کشور منظور نمود. باعنایت به موضوعات فوق بود که دولت در سال گذشته جهت برطرف کردن معضل مصرف بالای سوخت در کشور به پیشنهاداتی به صورت؛ توسعه حمل و نقل عمومی، بهبود کیفیت ساخت خودروها، از رده خارج کردن خودروهای فرسوده، بهبود وضعیت ترافیک شهرها، گازسوز نمودن بخشی از خودروها به خصوص خودروهای عمومی در قالب بودجه سال ۸۵ پرداخت.

پس تصویب این قانون در مجلس، نوسازی و توسعه ناوگان حمل و نقل عمومی شهری، مدیریت مصرف سوخت، مدیریت تقاضا و اصلاح ساختار، بهبود عبور و مرور شهری و دیگر مواردی که به نوعی با موضوع حمل و نقل و ترافیک شهری و مصرف سوخت در ارتباط می باشد، در دستور کار دولت قرار گرفته و در همین راستا و مطابق بند (و) بخش شش این قانون، آئین نامه اجرایی آن توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی و وزارت خانه های کشور، صنایع و معادن، نفت و سازمان حفاظت محیط زیست تهیه و در تاریخ ۸۵/۲/۱۰ توسط معاون اول رئیس جمهوری ابلاغ شد. مطابق این آئین نامه ۶ هزار و پانصد دستگاه اتوبوس شهری توسط وزارت کشور تهیه و در اختیار شهرداری ها قرار خواهد گرفت.

پنج کار گروه جهت تحقق اهداف منظور شده و همچنین تهیه دستورالعمل های اجرایی اقدام نمودند.

در همین راستا تاکنون مقاد ذیل درخصوص اجرایی نمودن موارد فوق توسط دستگاه های اجرایی تهیه و به هیئت نمایندگان ویژه ارائه شده اند.

- دستورالعمل اجرایی ماده ۵ آیین نامه اجرایی که توسط مجری طرح تعویض خودروهای فرسوده کشور تهیه و به کمیته ویژه ارسال شده است.

- دستورالعمل اجرایی اصلاح ساختار سامانه های حمل و نقل عمومی و ساماندهی درون شهری که توسط وزارت کشور تهیه و به هیئت ویژه اعلام شده است و این کمیته نیز دستورالعمل مذکور را جهت اجرا به وزارت خانه های کشور و بازار گانی ابلاغ نموده است.

- دستورالعمل واگذاری اتوبوس و مینی بوس به بخش خصوصی که توسط وزارت کشور تهیه و به هیئت ویژه ارسال شده است.

- تهیه دستورالعمل نحوه شناسایی خودروهای مسافر کش که توسط سازمان شهرداری ها تهیه و در آستانه ابلاغ توسط وزیر محترم کشور می باشد.

- تهیه دستورالعمل نحوه انجام معاینه فنی خودروهای گازسوز و اصلاح سند این خودروها، که توسط سازمان پهینه سازی مصرف سوخت با همکاری سازمان شهرداری ها تهیه و به کمیته ویژه اعلام شده است.

بنابراین و با عنایت به موضوعات فوق، می توان گفت که امسال نقطه عطفی در تغییر نظام حمل و نقل شهری به خصوص مبحث حمل و نقل عمومی با محوریت کاستن از میزان مصرف سوخت در کشور می باشد که امید است با تلاش دست اندر کاران و متولیان این مسئله بتواند راهگشایی مفضل ترافیک به ویژه کاهش میزان مصرف سوخت بآشند.

در همین راستابنا به ماده پنجم همین دستورالعمل حد اکثر تا هشت درصد واحد از سود تسهیلات بانکی برای خروج دویست و پنجاه هزار دستگاه خودرو شخصی و عمومی فرسوده از چرخه حمل و نقل شهری توسط وزارت کشور پرداخت خواهد شد. در همین دستورالعمل نیز اشاره شده است که وزارت صنایع و معادن نیز در چارچوب مقاد اشاره شده، موظف به انجام هماهنگی های لازم با شرکت های خودرو ساز در خصوص تولید خودروهایی با موتور پایه گاز سوز و دوگانه سوز می باشد. وزارت نفت نیز موظف است که تسهیلات و هماهنگی های لازم را در جهت تبدیل خودروهای بنزینی به گاز سوز و همچنین توسعه عرضه گاز طبیعی در شهرها فراهم آورد. همچنین سازمان حفاظت محیط زیست نیز موظف است تا سیاست ها و کلیه تدابیر لازم را به منظور کاهش آلودگی هوا و رعایت استانداردهای زیست محیطی، در شهرهای آلوده کشور اجرا نماید.

در بخش دیگری از این دستورالعمل نیز موضوع بهبود عبور و مرور در شهرها مورد تأکید قرار گرفته و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف گردیده است تا اعتبار موردنیاز جهت اجرایی و عملیاتی نمودن طرح های معرفی شده از سوی استان ها را تأمین کند. همچنین شورای عالی ترافیک وزارت کشور نیز مکلف به انجام هماهنگی های لازم با ارگان ها و سازمان های ذی ربط جهت ارتقاء فرهنگ ترافیک گردیده است. وزارت مسکن و شهرسازی نیز می باشد تدبیری اتخاذ نماید تا در هنگام تهیه طرح های شهرسازی (اعم از جامع و تفصیلی و جز اینها) مباحث حمل و نقل و ترافیک شهری در اولویت قرار گیرد.

همچنین وزارت ارتباطات و فن آوری های اطلاعات نیز موظف است در راستای کاهش سفرهای شهری با همکاری کلیه دستگاه های اجرایی نسبت به عرضه خدمات الکترونیکی جهت کاستن از مراجعات مردم اقدام نماید. در انتها نیز به استناد اصل ۱۲۷ از قانون اساسی و در اجرای هر چه بهتر شدن مفاد این تبصره و نظارت بر حسن اجرای این تبصره، نمایندگان ویژه ای توسط ریاست محترم جمهور معرفی و

توسعہ توسعہ اون گان شہری

در خصوص توزیع اتوبوس های مربوط به تبصره ۱۳ بین شهرداری های کشور گفت: "در هشت ماه گذشته یک هزار و ۵۹۷ دستگاه اتوبوس تحويل شهرداری ها شده و یک هزار و ۲۰۰ دستگاه ه اتوبوس دیگر نیز در اختیار شهرداری ها گذاشته می شود".

وی همچنین ضمن اشاره به تولید گسترده اتوبوس از سوی کارخانه های داخلی اظهار داشت: "به منظور اینکه بتوانیم تا پایان سال به تعهداتمان در زمینه تبصره ۱۳، از جمله توزیع ۶هزار و ۵۰۰ دستگاه اتوبوس عمل نماییم، مجوز خرید وسایل نقلیه عمومی از جمله اتوبوس از کشورهای خارجی را اخذ نموده ایم و با توجه به سهمیه بندی احتمالی سوخت از هر امکانی برای بستر سازی و توسعه حمل و نقل عمومی استفاده می نماییم".

هاشمی در ادامه در زمینه جایگزینی خودروهای فرسوده گفت: "طبق برنامه تا پایان سال می بايستی ۲۵ هزار خودروی فرسوده از رده خارج و خودروهای جدید جایگزین آنها شود."

وی در ادامه درخصوص نوسازی ناوگان تاکسیرانی گفت:
تاکنون ۲۲ هزار نفر برای تعویض تاکسی های فرسوده ثبت نام
نموده اند که از این تعداد ۱۹ هزار نفر به بانک معرفی، ۱۵۰۰
دستگاه تاکسی جدید تحويل مقاضیان شده و ۷۰۰ دستگاه



تا پایان سال ۱۴۰۰ هزار و ۵۰۰ دستگاه اتوبوس، ۱۵ هزار دستگاه
ون، ۱۲ هزار دستگاه مینی بوس و ۳۰ هزار دستگاه تاکسی به
ناوگان حمل و نقل عمومی شهری کشور افزوده می شود.
رئیس شورای عالی ترافیک شهرهای کشور با اعلام این خبر
گفت: 'مطابق تبصره ۱۳ عملیات اجرایی خطوط مترو در شهره-
ایی که دارای طرح مصوب هستند آغاز می شود و عملیات تکمیل
خطوط نیمه تمام هم پیگیری خواهد شد'.
رئیس سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور در ادامه

معاون هماهنگی امور عمرانی وزیر کشور در ادامه و در پاسخ به پرسشی در زمینه تأمین فاینانس طرح‌های عمرانی گفت: "هیچ مشکلی برای اخذ فاینانس طرح‌های عمرانی کشور از سوی کشورهایی که آماده سرمایه‌گذاری در این زمینه هستند، وجود ندارد."

رئیس سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور همچنین درخصوص تأمین فاینانس مربوط به طرح‌های حمل و نقل ریلی تهران گفت: "فاینانس مربوط به متروی تهران در دوره مدیریت قبلی شهرداری تهران درخواست شد و به تصویب رسید ولی درخصوص عدم توفیق اخذ فاینانس باید مسئولان شهرداری پاسخگو باشند، زیرا به نظر می‌رسد که تاکنون اقدامی جدی در زمینه اخذ آن صورت نگرفته است."

هاشمی افزود: "با وجود مسایل و مشکلات مطرح در این مورد، وزارت کشور موضوع را پیگیری نمود و اعلام آمادگی نمود که چنانچه امکان جذب این فاینانس برای شهرداری تهران وجود ندارد فاینانس‌هایی را به آنها معرفی نماید."

وی در ادامه با اعلام این مطلب که در سال جاری بیش از ۱۰ میلیارد دلار فاینانس برای اجرای طرح‌های عمرانی با کشورهای خارجی بسته شده، اظهار داشت: "تصویبه استفاده خطوط ۳ و ۴ مترو تهران از اعتبارات فاینانس از شورای اقتصاد اخذ و به شهرد- اری تهران هم ابلاغ شده است."

رئیس شورای عالی ترافیک شهرهای کشور در ادامه نشست خبری خود در پاسخ به پرسشی در زمینه راه اندازی منوریل در تهران با تأکید بر اینکه گسترش حمل و نقل ریلی از اولویت‌های وزارت کشور است، گفت: "سعی می‌کنیم تا به صورت موازی از سایر امکانات حمل و نقل همگانی از جمله تاکسی، اتوبوس و منوریل برای تقویت مترو استفاده نماییم."

وی تصریح کرد: "منوریل با توجه به سرعت بالایی که دارد از



تاکسی هم آماده تحويل است."

رئیس شورای عالی ترافیک شهری کشور در زمینه دوگانه سوز نمودن خودروها که از دیگر اقدامات مربوط به تبصره ۱۳ است، گفت: "تا پایان سال می‌بایستی ۴۰۰ هزار خودرو در کشور دوگانه سوز شود که ۲۸۰ هزار دستگاه آن از تولیدات جدیدی است که از سوی کارخانه‌های داخلی تولید می‌شود و از ابتدادگانه سوز هستند."

هاشمی افزود: "تاکنون ۳۸ هزار و ۵۳۶ دستگاه خودرو توسط کارخانه‌های داخلی تولید خودرو و به صورت دوگانه سوز تولید شده و ۴۶ هزار و ۸۰۹ دستگاه خودرو هم توسط کارگاه‌های مربوطه دوگانه سوز شده‌اند."

وی همچنین در زمینه احداث جایگاه‌های سوخت گاز در کشور اظهار داشت: "تاکنون ۴۰۱ جایگاه در کشور راه اندازی شده و ۳۶۰ جایگاه هم در حال ساخت است."

هزینه کمتری نسبت به مترو برخوردار است.

هاشمی همچنین با اشاره به پیش بینی اضافه شدن ۴ خط قطار هواپی به سیستم حمل و نقل ریلی تهران گفت: "هدف این است که مترو و منوریل همدیگر را تکمیل نمایند."

وی همچنین درخصوص تأمین واگن های مترو تهران، تأکید کرد: "علاوه بر پیش بینی هایی که در دوره های پیشین شهرداری انجام شده، آماده ارائه هر گونه اقدامی هستیم."

معاون هماهنگی امور عمرانی وزیر کشور همچنین در پاسخ به سوالی درخصوص دلایل عدم تحقق مدیریت واحد ترافیک در شهر تهران گفت: "مدیریت قبلی شهرداری به مسئولان وزارت کشور اعلام کرده بود که حاضر است مسئولیت مدیریت ترافیک شهر را بر عهده بگیرد اما این پیشنهاد به دلیل تغییر دولت و مدیریت ها مسکوت ماند. بعد از روی کار آمدن دولت این پیشنهاد از سوی وزارت کشور به شهرداری تهران داده شد و از آنان خواسته شد که پیشنهادهای خود را در این زمینه ارائه کنند اما تا به امروز در این رابطه پیشنهادی از سوی شهرداری تهران دریافت نشده است."

وی همچنین با اشاره به اینکه براساس مصوبه مجلس مسئولیت

ترافیک تهران بر عهده شهردار تهران است و سایر مراجع همچون نیروی انتظامی موظف به هماهنگی با شهرداری تهران هستند، اظهار داشت: "آمادگی داریم تا با توجه به نیازهای مدیریت شهری در صورت لزوم اختیارات بیشتری به آنان واگذار کنیم ضمن آن که شهردار تهران رئیس شورای ترافیک شهر تهران است و اگر ابهام قانونی در خصوص وظایف دستگاه ها وجود دارد بهتر است پیشنهاد خود را برای اصلاح آنها ارائه کند اما به نظر می رسد که شهرداری تهران از پیشنهاد قبلی شهرداری انصاف داده است." هاشمی همچنین در بخش دیگری از نشست خبری خود و در پاسخ به پرسشی در زمینه بودجه عمرانی کشور گفت: "در مجموع ۲۸ درصد از بودجه عمومی کشور، مربوط به فعالیت های عمرانی است که این اعتبار در ۶۲ هزار و ۱۹۰ پروژه استانی و ۲۰ هزار پروژه ملی استانی هزینه می شود."

وی افزود: "از ۱۵ هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان اعتبارات عمرانی، ۷۷ درصد اعتبارات عمرانی ملی و ۲۳ درصد اعتبارات استانی است که اعتبارات استانی را استانداری ها مدیریت و اجرا می نمایند و اعتبارات ملی از سوی وزارت خانه هایی که مدیریت طرح ها را در اختیار دارند، به صورت مستقیم هزینه می شود."

وی با اشاره به اینکه ۷۸ درصد اعتبارات سال جاری تخصیص یافته و جذب شده است، گفت: "البته جذب اعتبارات بیش از این ارقام بوده، اما به دلیل این که در بسیاری از طرح ها، هنوز صورت وضعیت ها رسیدگی نشده، تاکنون ۵۶ درصد اسناد دریافت شده، اما قطعاً بیش از ۷۸ درصد در این زمینه هزینه شده است."

معاون هماهنگی امور عمرانی وزیر کشور همچنین با اشاره به اینکه ۲۱ هزار و ۱۱ پروژه استانی جدید و مربوط به سال ۸۵ است، تصریح کرد: "براساس یکی از مصوبات همایش اخیر استان- اران و معاونان عمرانی استانداری ها مقرر شد تمامی طرح های عمرانی نیمه تمام کشور حداقل تا پایان سال ۸۶ به اتمام برسد."



برگزاری نخستین همایش حمل و نقل عمومی



حمل و نقل در شهرهای از اولویت‌های کاری عمده دولت برشمرد. دبیر نخستین همایش حمل و نقل عمومی در ادامه ابراز امیدواری کرد که برگزاری این همایش آغازگر فعالیت‌های علمی، پژوهشی برای حل موانع و مشکلات فراروی عرصه حمل و نقل در کشور باشد.

دکتر محمود احمدی رئیس شورای سخنران اولین همایش حمل و نقل عمومی بودند. رئیس جمهور با اشاره به اینکه گسترش شبکه‌های گوناگون حمل و نقل نیازمند توسعه حمل و نقل است خاطرنشان کرد: "در تهران سرانه جایه جایی روزانه از ۱۲ سال قبل بیش از ۵۰ درصد رشد داشته است. علی‌رغم آنکه انواع وسائل و شبکه‌های ارتباطی وجود دارد اما افزایش جمعیت به افزایش سرانه جایه جایی منجر شده است".

احمدی رئیس جایه جایی در یک فضای کاملاً شخصی و آسوده را بهترین حالت برای افراد دانست و تصریح کرد: "چنین جایه جایی با موانعی چون

اولین همایش حمل و نقل عمومی به منظور ساماندهی عبور و مرور، ترویج استفاده از وسائل حمل و نقل عمومی، کاهش انواع سفرهای شخصی و جاده‌ای و اتخاذ سازوکارهای مختلف کوتاه مدت و میان مدت با شمارکت دو وزارت خانه کشور و راه و ترابری و سازمان‌های پشتیبان حمل و نقل شهری و جاده‌ای یعنی سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور، راهداری و حمل و نقل جاده‌ای در ۲۶ آذرماه برگزار شد.

در اولین همایش حمل و نقل عمومی که رئیس جمهور، تنی چند از وزراء، نمایندگان مجلس شورای اسلامی و معاونین امور عمرانی استانداری‌ها، شهرداران شهرهای بالای یکصد هزار نفر جمعیت، و مدیران کل ادارت کل راه و ترابری و جمعی از کارشناسان و مختصان حضور داشتند موضوعات روز حمل و نقل و راه‌های ارتقا اینمی تردد با سیستم‌های مختلف حمل و نقل، جایگاه سیستم‌های ریلی حمل و نقل کالا و مسافر در کشور به ویژه منوریل و محاسن و معایب آن مطرح شد تا مدیریت حمل و نقل عمومی بتواند اقدام به شناسایی راه‌های برون‌رفت از وضعیت فعلی در حمل و نقل را بنماید.

در این همایش پیش از سخنان رئیس جمهور، سید مهدی هاشمی، معاون امور عمرانی وزیر کشور ضمن خیرمقدم به حضار و تبریک ۲۶ آذرماه روز حمل و نقل، به افزایش شهرنشینی و رشد جمعیت شهری کشور و به تبع آن افزایش حمل و نقل در شهرها اشاره کرد و برطرف نمودن مشکلات

هزینه های جابه جایی حمل و نقل عمومی ۸ دهم لیتر سوخت صرفه جویی شده و فرستی برای توسعه حمل و نقل خصوصی تخواهد ماند، اما اگر هزینه های حمل و نقل عمومی را گران کنیم، سودی نخواهیم برد. از این رو از وزارت کشور می خواهیم با ارتاهه طرحی، قیمت جابه جایی حمل و نقل عمومی را کاهش دهد چرا که این کاهش به نفع مصالح عمومی و کشور است.

محمد رحمتی وزیر راه و ترابری با اشاره به اینکه همایش توسعه حمل و نقل عمومی فرصت مناسبی است تا دستاوردهای این صنعت بازگو شود و برنامه های موردنیاز برای توسعه حمل و نقل تبیین شود خاطرنشان کرد: «خوبخانه پس از انقلاب زیرساخت های توسعه حمل و نقل کشور روند مطلوبی را نشان می دهد».

وزیر راه و ترابری در بیان توسعه ناوگان حمل و نقل کشور یادآور شد: با گذشت ۲۷ سال از انقلاب، و بالا راندن متخصصان و مهندسان داخلی، طول آزادراه های کشور از ۸۰۰ هزار کیلومتر به ۱۰۰۰ کیلومتر، بزرگراه ها از ۵۰ کیلومتر به ۵ هزار کیلومتر، و طول راه های اصلی و فرعی ۲ برابر شده است به طوری که راه های اصلی از ۱۲ هزار کیلومتر به ۲۵ هزار کیلومتر و راه های فرعی از ۲۰ هزار کیلومتر به ۴۰ هزار کیلومتر رسیده است.

رحمتی در بیان دستاوردهای وزارت خانه راه و ترابری در چند سال اخیر ادامه داد: «راه های روس تایی تا قبل از انقلاب به طول ۱۲ هزار کیلومتر آسفالت ریزی شده بود که این میزان به ۶۵ هزار کیلومتر پس از انقلاب افزایش یافته است، و لیکن طول راه آهن پس از انقلاب افزایشی نداشته است». وزیر راه و ترابری در حضور پیشافت توسعه حمل و نقل هوایی و دریایی نیز چنین گفت: «تعداد فرودگاه های کشور در ۲۷ سال اخیر، ۲ برابر شده و تعداد بارگیری از بنادر کشور نیز با ۷ برابر توسعه، روزانه ۷۰ میلیون تن بار را جابه جامی کند».

وی افزایش جمعیت، افزایش خودروهای شخصی و سفرهای سیاحتی، تجاری را بیانگر رشد و توسعه زیرساخت های جاده ای و ریلی کشور بیان کرد و گفت: «حمل و نقل و جابه جایی مسافر پس از انقلاب به بیش از ۱۰

ازدحام، راهبندان، آلودگی محیطی و اتلاف منابع ملی روبه روست، و باید به دنبال روش های دیگری بود».

رئيس جمهور حمل و نقل عمومی را بهترین پاسخ به نیازهای جابه جایی بیان کرد و گفت: «صرف انرژی از طریق جابه جایی یا حمل و نقل عمومی به ازای یک سفر یک دهم لیتر است، که این میزان از طریق جابه جایی با خودرویی سواری یک لیتر می باشد یعنی ۱۰ برابر مصرف انرژی».

احمدی نژاد با اشاره به افزایش سالانه بیش از ۱۲ هزار میلیارد تoman بارانه حمل و نقل خصوصی اظهار داشت: «روزانه ۷۲ میلیون لیتر بنزین در کشور مصرف می شود که بیش از ۶۰ درصد آن در ۱۶ شهر بزرگ کشور استفاده می گردد در حالی که می توان طرف ۴ الی ۵ سال، بارانه ۱۲ هزار میلیارد تomanی را صرفه جویی کرد و هزینه فایده آن را در آینده و در بهبود وضعیت زندگی مردم دید».

رئيس جمهور در این خصوص به تبصره ۱۳ قانون بودجه اشاره کرد و آن را تصمیمی بزرگ از سوی دولت و مجلس شورای اسلامی عنوان کرد و تصریح کرد: «تصریه ۱۳ قانون بودجه برنامه ای یک ساله است اما امروزه باید آن را به شکل لایحه ۵ ساله توسعی و به مجلس شورای اسلامی ارائه دهیم تا با توسعه حمل و نقل عمومی بتوانیم مصرف بنزین را به کمتر از ۲۵ درصد فعلی کاهش دهیم». احمدی نژاد استفاده از حمل و نقل عمومی را به صورت شبکه ای مکمل ضروری و نیازمند مطالعه عالمانه از سوی مدیریت شهری و وزارت کشور مطرح کرد و یادآور شد که توسعه سیستم حمل و نقل عمومی در کشور نیازمند هماهنگی و یکپارچگی در تصمیم، اجرا و عمل است.

رئيس جمهور با اشاره به اینکه گسترش شبکه ریلی در تهران نیاز اساسی این شهر به شمار می رود اجرای آن را مستلزم افزایش منابع مالی، تخریب بافت مسکونی و زمان دانست. به گفته وی رشد شهر و رشد تقاضای سفرهای درون شهری، عقب تر از حرکت ساخت و ساز خطوط شبکه ریلی است ولذا امکان سنجی قطارهایی در تهران یک امکان بزرگ و اصلی به شمار می رود. احمدی نژاد یکی از سیاست های توسعه حمل و نقل عمومی را کاهش هزینه های جابه جایی از طریق وسائل عمومی دانست و گفت: «با ارزان کردن

برابر رسیده است.

رحمتی در ادامه به توان و تخصص مهندسان داخلی کشور اشاره کرد و گفت: "امروزه با بهره‌گیری واستفاده از توان متخصصان ویمانکاران داخلی برخی از مواد اولیه و مصالح ایرانی توانسته این ضمن جلوگیری از خروج ارز از کشور به توسعه اشتغال زایی کمک کرده و امروز شاهد اثرات سیاسی و امنیتی آن باشیم."

جمهور تشکیل شده است، جلسات منظم برگزار شده و طی این مدت، سه ماه وقت صرف ساماندهی قوانین و آئین نامه‌ها شده است. وی خاطر نشان کرد: "علی‌رغم کسری بودجه در مورد تبصره ۱۳، چشم انداز این مسیر برای ما روشن است و نقشه تعریف شده‌ای را برای مسیر خود داریم. همچنین کمیته‌ها و اعضا آن تعیین و نسبت به ابعاد مختلف کارشان مطلع هستند و پیگیری‌های امور اجرایی به طور جدی صورت می‌گیرد، هر چند که در مقام اجرا با سازمان‌های مختلف مشکلات زیادی داریم."

پورمحمدی خاطر نشان کرد: "مدیریت شهری باید با بخش‌های مختلف اجرایی تبصره ۱۳ هماهنگ باشد و باید مدیران جدیدی که پس از انتخابات به شبکه مدیریت شهری اضافه می‌شوند را نیز به خوبی توجیه کنیم." وزیر کشور از پیشنهاد تبدیل تبصره ۱۳ به لایحه‌ای قانونی خبر داد و افزود: "امروز و هم‌زمان با روز حمل و نقل عمومی، پیشنهاد تبدیل تبصره ۱۳ به یک برنامه پنج ساله به دولت ارایه می‌شود."

پورمحمدی همچنین در خصوص ساماندهی خودروهای حمل بار و مسافر غیررسمی گفت: "ساماندهی این بخش از حمل و نقل عمومی که قابل حذف نیست در دستور کار قرار گرفته و نرم افزار ساماندهی آنها تهیه شده و ظرف چند روز آینده شرایط معرفی این دسته از رانندگان اعلام خواهد شد." در ادامه او لین همایش حمل و نقل عمومی سردار احمدی مقدم فرمانده نیروی انتظامی این همایش را گامی در حل مشکلات ترافیکی کشور عنوان کرد و با ارائه گزارشی از آمار تصادفات جاده‌ای و درون شهری گفت: "هر ساله علی‌رغم تخصیص منابع مالی و انسانی، تصادفات جاده‌ای و درون شهری همچنان روبرو افزایش است. آمارهای این سال گذشته ۲۷ هزار ۷۰۰ کشته در جاده‌ها و ۶۵ هزار تصادف درون شهری داشته‌اند. این در حالی است که تلفات ناشی از حمل و نقل عمومی که ۴۰ درصد از سهم جایه‌جایی هارا دارد، تنها ۱۰ درصد کشته شدگان را شامل شده است." فرمانده نیروی انتظامی، راهکارهای موردنظر نیروی انتظامی را جهت بهبود سیستم و حمل عمومی و ترافیکی این گونه تشریح کرد: "با شفاف‌سازی هزینه‌های سوخت خودروی شخصی می‌توان مانع از افزایش

وزیر کشور: مدیریت شهری باید با بخش‌های مختلف اجرایی تبصره ۱۳ هماهنگ باشد و باید مدیران جدیدی که پس از انتخابات به شبکه مدیریت شهری اضافه می‌شوند را نیز به خوبی توجیه کنیم

وزیر راه آزادسازی بزرگراه‌ها و شریان‌های اصلی را چالش عدهٔ صنعت حمل و نقل کشور دانسته و برای رفع مشکلات موجود پیشنهاد کرد: "با اهتمام به حل مشکل پیمه و تأمین بیمه رانندگان، حذف نقاط پرحداده کشور، آسفالت راه‌های روستایی پرجمعیت در ۳ سال آخر برنامه چهارم توسعه، نوسازی ناوگان باری و جذب سرمایه‌های غیردولتی در توسعه حمل و نقل کشور مسائل اساسی است که به طور زودگذر به مشکلات موجود سیستم حمل و نقل کشور پاسخ خواهد داد."

همچنین مصطفی پورمحمدی وزیر کشور تبصره ۱۳ را از نقاط پرجسته بودجه ۸۵ عنوان کرد و افزود: "این طرح به حق، گام بلند، هوشمندانه و دقیق در هدف بود که دولت انجام داد و مجلس شورای اسلامی نیز با کمترین تغییر در لایحه، با ما همکاری کرد."

پورمحمدی، گام دوم در جهت اجرای تبصره ۱۳ را تشکیل هیات ویژه منتخبین رئیس جمهوری اعلام کرد و گفت: "این هیات تشکیل شد تا تبصره را به صورت متمرکز و در مقام اجرایی به صورت هماهنگ و متمرکز پیش ببرد."

وزیر کشور گفت: "از خردادماه سال گذشته که هیأت ویژه منتخبین رئیس

تردد خودروهای شخصی در سطح شهرها شد بالطبع تا زمانی که هزینه سوخت چنین سفرهایی ارزان تر از حمل و نقل عمومی باشد، مردم هزینه به صرفه تر را به حمل و نقل عمومی ترجیح خواهند داد.

احمدی مقدم، تشویق و تسهیل در سفرهای درون شهری، کاهش تقاضاهای سفر از طریق توزیع مراکز تاریخی، خدماتی در سطح شهر و کاهش مرکز پیرامونی شهرها را از دیگر راهکارهای پیشنهادی عنوان کرد و ادامه داد: "برای توسعه استفاده از حمل و نقل عمومی باید به زمان جابه جایی های آن سرعت بخشد، از طرفی با اعمال محدودیت تردد خودروهای تک سرنشین، علاوه بر کاهش حجم ترافیک شهری به توسعه حمل و نقل عمومی کمک خواهیم کرد."

فرمانده نیروی انتظامی با اشاره به اینکه بحث تحقیقات کاربردی حلقة مفقوده ای در فرایند نظارت بر جاده ها و راه های کشور است خاطرنشان کرد: "باید سیستم کنترل و نظارتی پیش بینی شود که پلیس بلا فاصله از زمان، مکان و منطقه تصادف مطلع شود، از این رو در اصلاح ساختار طرح تحول در



نیروی انتظامی، شرایطی را پیش بینی کرده ایم که هیچ راه و بزرگراهی از نظارت پلیس خارج نباشد، همچنین در همه پاسگاه های کشور یک شعبه راهنمایی و رانندگی و با حضور یک مأمور لحظه شده است تا این چنین نظارت پلیس در هر زمان اعمال شود."

احمدی مقدم، مشارکت عمومی را مهم ترین راه حل مشکلات ترافیکی کشور دانست و در به کار گیری پلیس افتخاری گفت! "پلیس افتخاری ظرفیتی است که در قانون نیروی انتظامی آمده و از سوی ستاد کل نیروهای مسلح ابلاغ شده است بنابراین استفاده از توان و پتانسیل های مردمی و دانش آموزان راهکاری دیگر در حل معضلات ترافیکی می باشد به ویژه آموزش مقررات ترافیکی به مردم روسانیاتی که هیچ گونه آشنازی با علامت راهنمایی و رانندگی ندارند، الزامی است."

در ادامه وزیر نفت درخصوص تکالیفی که به استناد تبصره ۱۳ قانون بودجه به این وزارت خانه محول شده است، اظهار داشت: "تبصره ۱۳ قانون بودجه وزارت نفت را موظف کرده تا برای بهبود سیستم حمل و نقل عمومی اقدام به تعیین جایگاه سوخت، صدور کارت هوشمند، تبدیل خودروهای بنزین سوز به خودروی دوگانه سوز و پرداخت مابه التفاوت خودروهای دوگانه سوز به کارخانه ها جهت ترغیب آنها به تولید کند."

کاظم وزیری همانه ضمن ارائه گزارش از اقدامات این وزارت خانه، صدور کارت هوشمند را فرایندی پیچیده و نیازمند زمان دانست و افزود: "صدر کارت هوشمند برای ۷/۵ میلیون خودرو و ۷ میلیون موتورسیکلت کار پر حجم و سنتگینی است با این وجود یک میلیون و ۶۰ هزار کارت برای خودروهای شخصی صادر و یک میلیون و ۳۰۰ هزار کارت نیاز از طریق پست وارد کشور خواهد شد همچنین از ۷ میلیون کارت هوشمند موتورسیکلت ها ۱/۵ میلیون کارت تهیه شده است."

وزیر نفت، گسترش ناوگان حمل و نقل عمومی، گازسوز و دوگانه سوز کردن خودروها، تبیین معیار و استانداردهای مصرف سوخت، اولویت دهنده به حمل و نقل عمومی و ترجیح مراکز معاینه خودرو و اسقاط خودروهای فرسوده را از جمله سیاست های کلی بهبود حمل و نقل عمومی کشور

سوخت، افزایش مؤثر درآمد کشور به علت حذف یارانه بنزین، نوسازی ناوگان حمل و نقل و ناوگان فرسوده، ایجاد اشتغال مستقیم و غیرمستقیم، تولید قطعات گازسوز در کشور و کاهش آلودگی محیط زیست در کلان شهرها نتایج برنامه ۵ ساله دولت خواهد بود.

از دیگر برنامه هایی که وی در چشم انداز ۵ ساله دولت اشاره کرد اینها هستند:

تولید خودروهای سبک به صورت دوگانه سوز از تیرماه سال ۱۳۸۶، تولید خودرو سنگین گازسوز با سهم ۳۰ درصد تولید سالانه، ساخت عرصه گاز طبیعی و CNG با اولویت مشارکت بخش خصوصی، کاهش مصرف انرژی در بخش ساختمان و مسکن، ایجاد طرح محدودیت تردد وسائل شخصی در کلانشهرها، اصلاح ساختار تشکیلاتی و مدیریتی حمل و نقل ترافیکی شهرها و تسهیل عبور مرور برای افراد کم توان و دوچرخه سوار در سطح شهر می باشد.

به گفته دبیر شورای عالی ترافیک شهرها در برنامه ۵ ساله دولت پیش بینی شده مصرف بنزین از سال ۱۳۸۶ سهمیه بندی شود و بهای آن تا سال ۱۳۹۰ ثابت و پس از آن بنزین از سبد حمایتی دولت خارج شود.

وی نتایج حاصل از اجرای برنامه ۵ ساله تبصره ۱۳ قانون بودجه را ایجاد انگیزه جهت تولید و تبدیل خودرو گازسوز، استفاده مردم از حمل و نقل عمومی و درآمد سرشار برای کشور و امکان سرمایه گذاری آن در بخش عمرانی دانست.

همچنین در اولین همایش حمل و نقل عمومی دو سخنرانی علمی با رویکرد مونوریل و مدیریت حمل و نقل عمومی در پایانه های مسافربری توسط صادق محمدی رئیس جهاد دانشگاهی دانشگاه علم و صنعت و شهرام آدم نژاد مدیر کل دفتر حمل و نقل کالا و مسافر سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای ایران شد.

اختتامیه اولین همایش حمل و نقل عمومی با تقدیر و اهداء جوائزی به دست اندرا کاران حمل و نقل عمومی درون شهری و برون شهری به کار خود خاتمه داد.

احمدی نژاد استفاده از حمل و نقل عمومی را به صورت شبکه ای مکمل ضروری و نیازمند مطالعه عالمانه از سوی مدیریت شهری و وزارت کشور مطرح کرد و یادآور نشد که توسعه سیستم حمل و نقل عمومی در کشور نیازمند هماهنگی و یکپارچگی در تصمیم، اجرا و عمل است.

دانست.

همچنین حاج نصراللهی مدیر کل دفتر حمل و نقل وزارت کشور به تشریح برنامه ها و سیاست های دولت پرداخت و گفت: "در بحث سیاستگذاری و برنامه های راهبردی تبصره ۱۳ قانون بودجه، هیأتی مشکل از نمایندگان دولت برای پیگیری و تسریع امور تشکیل شده است. اهم وظایف نمایندگان ویژه رئیس جمهور، هماهنگ سازی دستگاه های مرتبط، بررسی تصمیم گیری درخصوص دستورالعمل های تبصره ۱۳ قانون بودجه، تعیین سهم اعتباری هر یک از دستگاه های مجری، نظارت بر عملکرد دستگاه های اجرایی و حسن اجرای تبصره، تعیین مجری طرح و تصمیم گیری درخصوص وظایف و اختیارات کلیه دستگاه های موضوع تبصره و تعیین و تخصیص اعتبارات می باشد".

به گفته وی درخصوص مسائل راهبردی تبصره ۱۳ قانون بودجه چهار کمیته تخصصی بهینه سازی مصرف سوخت، حمل و نقل ریلی و غیرریلی و نوسازی ناوگان فرسوده تشکیل شده است که هر یک به طور جداگانه وظایف سیاستگذاری و اجرایی را بر عهده داردند.

دبیر شورای عالی ترافیک شهرهای کشور افزود: "زمانی می توان انتظار صرفه جویی مصرف سوخت را داشت که تبصره ۱۳ قانون بودجه به قانون تبدیل شود، به همین منظور دولت با تدوین برنامه بلندمدت و ۵ ساله، تبصره فوق را به صورت لایحه ای تقدیم مجلس شورای اسلامی خواهد کرد."

نصراللهی چشم انداز توسعه سیستم حمل و نقل عمومی را تا پایان سال ۱۳۹۰ چنین تشریح کرد: "در پایان سال ۱۳۹۰ سهم حمل و نقل عمومی از ۴۰ درصد به ۷۵ درصد خواهد رسید، همچنین بهینه سازی و کاهش مصرف

فوانین؛ آئین نامه اجرایی تبصره ۱۳

۱۳۸۵ فانون بودجه سال

کمیسیون ماده (۲) لایحه قانونی نحوه استفاده از اتومبیلهای دولتی و فروش اتومبیلهای زاید مصوب سال جاری - درهنگام صدور مجوز شماره گذاری موظف به اجرای این حکم است.

ماده ۴ : اعتبار مربوط به پرداخت سود تسهیلات بانکی خرید ۳۰ هزار دستگاه تاکسی (سواری) دوگانه سوز ، ۱۵ هزار دستگاه خودرو جمعی کوچک (ون مسافری) و ۱۲۵۰۰ دستگاه مینی بوس در اختیار وزارت کشور قرار می گیرد تا با معرفی وزارت یاد شده حداقل تا هشت واحد در صد تسهیلات یاد شده پرداخت شود.

تبصره - حداقل سقف تسهیلات این ماده پنجاه میلیون ریال برای هر دستگاه تاکسی سواری و دوگانه سوز ون و هشتاد میلیون ریال برای مینی بوس است. دوره بازپرداخت تسهیلات هفت ساله خواهد بود نحوه اجرای این تبصره در قرارداد و موافقنامه متبادل مشخص خواهد شد.

ماده ۵ : حداقل تا هفت واحد در صد از سود تسهیلات بانکی برای خروج دولت و پنجاه هزار دستگاه خودروی ناوگان عمومی و خصوصی فرسوده جهت جایگزینی با خودروهای ندوگانه سوز ، با معرفی وزارت کشور پرداخت خواهد شد.

تبصره - سقف تسهیلات به میزان پنجاه میلیون ریال برای هر دستگاه خودروی عمومی و خصوصی است که در اختیار وزارت کشور است.

تبصره - تصویب نامه شماره ۴۷۸۴۳/ت ۵۸۹۰۵۰۲۶ دی ماه سال ۱۳۸۳ برای خروج حداقل پنجاه هزار دستگاه خودرو پلاک قرمز در سال جاری تنفيذ می شود.

ماده ۱ : مفاد این تبصره بخشی از بسته سیاستی دولت برای توسعه حمل و نقل عمومی (حمل و نقل ریلی شهری ، ناوگان اتوبوسرانی و تاکسیرانی شهری و دیگر موارد) و خارج کردن خودروهای فرسوده از چرخه حمل و نقل و صرفه جویی در بنزین و نفت گاز مصرفی خودروها است.

مفاد مندرج در آئین نامه های جزء ۵-۶ و جزء ۲۰-۲۱، بند الف، جزء (۱) بند ب و بند ۵ فانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور، قسمتی از بسته سیاستی پیش نوشته است که جزئی از این آئین نامه محسوب می شود.

ماده ۲ : شش هزار و پانصد دستگاه اتوبوس ، منطبق با استاندار اردهای ملی توسط وزارت کشور تهیه و خریداری می شود. تهیه و خرید ناوگان حمل و نقل عمومی و کلیه تجهیزات مرتبط با حمل و نقل شهری در صورت خرید از خارج از کشور ، صرفاً از طریق برگزاری مناقصه میسر است.

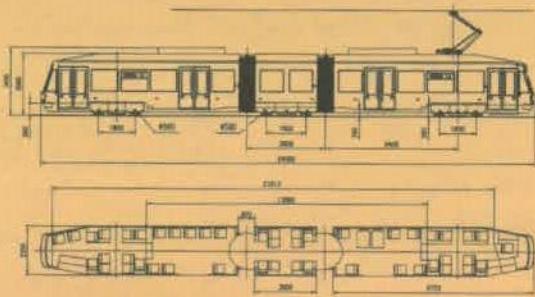
وزارت کشور و یا هر نهاد مตولی از طرف این وزارت خانه حداقل تا پایان خردآمدۀ سال جاری تشریفات خرید یا برگزاری مناقصه و عقد و تغییض قرارداد با شرکت های سازنده اتوبوس را به انجام رساند.

کلیه دستگاه های اجرایی موضوع ماده ۱۶ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی ایران و نیروهای مسلح موظف هستند وجوه مورد نیاز برای خرید خودروهای ندوگانه سوز خود را در سال ۸۵ را تا شهریور ماه همان سال مشخص و در اختیار وزارت کشور قرار دهند تا توسط وزارت خانه یاد شده به صورت یکجا و یا به طریقی که وزارت یاد دشده تعیین می کند خریداری شود.

های خودرو ساز و کارگاههای مجاز تبدیل قرار دهد.

شرکت ملی نفت ایران موظف است بخشی از هزینه های تبدیل کارگاهی و کارخانه ای خودرو بنزینی به دوگانه سوز و نیز هزینه گاز سوز کردن اتوبوس های درون شهری را بر اساس تبصره (۲) قانون اصلاح ماده (۳) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی ایران مصوب سال ۱۳۸۲ و باراعیت ساز و کارهای مندرج در مصوبات شماره ۳۴/۲۲۳۲۵۱ مورخ ۱۳ اسفندماه سال ۱۳۸۱ رعایت ساز و کارهای مندرج در مصوبات شماره یاد شده قبلی و شماره ۱۳۸۱ مورخ ۲۴/۱۳۹۵۳ و شماره ۱۳۸۰ مورخ ۳۴/۱۲۲۰۱۲ شورای اقتصاد تأمین کند

شرکت ملی نفت ایران موظف است تا پایان سال جاری امکانات لازم تأمین تجهیزات یا اعطای کمک به مالکین خودروها (برای تبدیل ۱۲ هزار دستگاه خودرو بنزینی موجود را با اولویت خودروهای با



کاربری حمل و نقل عمومی به گاز طبیعی فشرده فراهم کند .

ماده ۸ ، موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران موظف است طرف سه ماه پس از ابلاغ این آئین نامه ، استاندارد اجباری قطعات و تجهیزات گاز سوز کردن خودروها ، خودروهای گاز سوز جایگاههای عرضه گاز طبیعی فشرده را با کمک و همکاری شرکت ملی نفت ایران

تبصره-وارد کنندگان خودرو در صورت ارایه گواهینامه صادر شده از نیروی انتظامی ایران مبنی بر اسقاط یک دستگاه خودرو به شکلی که غیر قابل استفاده به صورت خودرو در چرخه حمل و نقل و رانندگی باشد می توانند از تخفیفات ترجیحی در سود بازرگانی خودرو و یا قطعات منفصله خودروها به میزان ۱۰ میلیون ریال برای خودروی سواری و شخصی و ۲۰ میلیون ریال برای تاکسی استفاده نمایند .

ماده ۶ - به سود بازرگانی واردات خودروها و قطعات منفصله برای خودروهای ساخت داخل با مصرف استاندارد کمتر از ۶ لیتر در ۱۰۰ کیلومتر مسافت به ازای هر (۰/۲۵) لیتر ، پنج واحد درصد تخفیف داده می شود .

مرجع تشخیص و تایید میزان مصرف سوخت ، موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران است .

وزارت صنایع و معادن موظف است سیاست های تولید خودروی سواری با مصرف کمتر از ۶ لیتر در چرخه برون شهری (با عنایت به ضریب معادل سازی که موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی کشور با توجه به مشخصات آب و هوایی و جغرافیایی و نوع سوخت ایران تهیه می کند) را قبل از سال جاری اقدام کند .

وزارت صنایع و معادن موظف است با همکاری وزارت نفت و وزارت امور اقتصاد و دارایی نسبت به تهیه لایحه اخذ عوارض یا مالیات بر خودروهایی که مصرف سوخت آنها در چرخه برون شهری بالاتر از استاندارد معادل تعریف شده در تبصره ۲ این ماده است ، اقدام و تأثیر مداده سال جاری به هیات وزیران ارایه کند .

ماده ۷ - شرکت ملی نفت ایران مکلف است در ازای تولید هر دستگاه خودرو دوگانه سوز و یا تبدیل هر دستگاه خودروی بنزینی به دوگانه سوز با عمر کمتر از ده سال حداکثر تا مبلغ هفت میلیون ریال برای حداکثر چهارصد هزار دستگاه خودرو از محل اعتبارات خود تا سقف ۲۵۰ میلیارد ریال به صورت کمک بلاعوض در اختیار کارخانه

گازسوز به کارخانجات و مراکز طراحی خودروسازی پرداخت نماید.

ماده ۱۲: وزارت نفت با تصویب شورای اقتصاد موظف است مبلغ سیزده میلیون ریال کمک بلاعوض به ازاء هر خودرو گازسوز جایگزین تاکسی فرسوده به میزان دوازده هزار دستگاه پرداخت نماید.

ماده ۱۳: سازمان حفاظت محیط زیست موظف است سیاست ها و کلیه تدبیر لازم به منظور کاهش آلودگی هوا و رعایت استانداردهای زیست محیطی در شهرهای موضوع بند الف ماده (۶۲) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۳ - بر مبنای مطالعات انجام شده را تدوین و به هیئت وزیران پیشنهاد نماید.

وزارت کشور موظف است نسبت به اجرای معاینه فنی خودروها اقدام نماید.

ماده ۱۴: کلیه خودروهای گازسوز می باید مطابق با استانداردهای اجباری تدوین شده توسط موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی، دارای معاینه فنی تجهیزات گازسوز اجباری باشند. وزارت کشور مسئول حسن اجرای موارد مذکور در این ماده است، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است بر حسب مورد عبارت دوگانه سوز و گازسوز را در اسناد خودروهای مذکور درج نماید.

ماده ۱۵: شهرداری های شهرهای تهران، اصفهان، اراک، اهواز، تبریز، شیراز، مشهد و کرج مکلفند در سال ۱۳۸۵ از خودروهای سواری و وانت دوگایین (به استثناء گازسوزها) و موتورسیکلت ها با عمر بیش از ۱۰ سال، در ازای هر سال اضافه، علاوه بر مبالغ وصولی خود، مبالغ زیر را دریافت نموده و به حساب های معروفی شده از سوی خزانه داری کل واریز نمایند:

الف - به ازای هر سال اضافه بر ده سال، معادل پانزده درصد عوارض سالانه (موضوع بند و قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض از سایر وجوده مصوب ۱۳۸۱/۱۰/۲۲)

به گونه ای تدوین کند که قابل تامین در داخل کشور باشد و به تصویب شورای عالی استاندارد برساند استاندارد مزبور لازم الاجرا است.

تبصره - براساس این ماده شرکت ملی نفت ایران موظف است تا پایان خرداماه سال جاری نسبت به تهیه و نظارت بر رویه های اجرایی و بازرسی استفاده از گاز طبیعی فشرده اقدام کند.

ماده ۹: برای تشویق مصرف کنندگان خودروهایی با پایه گاز سوز سود بازرگانی واردات خودروهای سواری و وانت با موتور پایه گاز سوز ۳۰ درصد نسبت به تعریف معمول تخفیف خواهد داشت.

تبصره - برای تشویق صنایع خودرو سازی واردات قطعات و تجهیزات موتور پایه گاز سوز ۵۰ درصد نسبت به تعریف معمول واردات موتور تخفیف خواهد داشت.

تبصره - واردات تجهیزات جایگاه های عرضه گاز طبیعی از پرداخت هر گونه سود بازرگانی معاف می باشدند.

ماده ۱۰: وزارت صنایع و معادن موظف است تمهیداتی اتخاذ نماید تا تولید آن دسته از خودروهایی که مصرف سوخت و یا آلودگی محیط زیست آنها با استفاده از سوخت استاندارد (با توجه به ضریب معادل سازی تعریف شده تبصره (۲) ماده (۶) این آئین نامه) بیشتر از حد استاندارد می باشد را تحداکثر پایان سال ۱۳۸۵ اصلاح نماید.

تبصره - این وزارتخانه موظف است ترتیبی اتخاذ نماید تا کارخانجات خودروسازی در سال ۱۳۸۵ حداقل ۲۸۰۰۰ دستگاه خودروی سبک دوگانه سوز را تولید نمایند.

ماده ۱۱: وزارت صنایع و معادن موظف است با همکاری شرکت های خودروسازی برای تولید آنبوه موتور پایه گاز سوز استاندارد تا پایان سال ۱۳۸۵ اقدام ناید.

اعتبار ردیف ۵۰ ۳۸۲۵ مندرج در قانون بودجه سال ۱۳۸۵ در اختیار وزارت کشور قرار می گیرد. وزارت کشور مکلف است تا مبلغ هفتاد میلیارد ریال کمک سود تسهیلات تا سقف ۷ درصد در اختیار وزارت صنایع و معادن قرار دهد تا برای طراحی و مهندسی موتور پایه

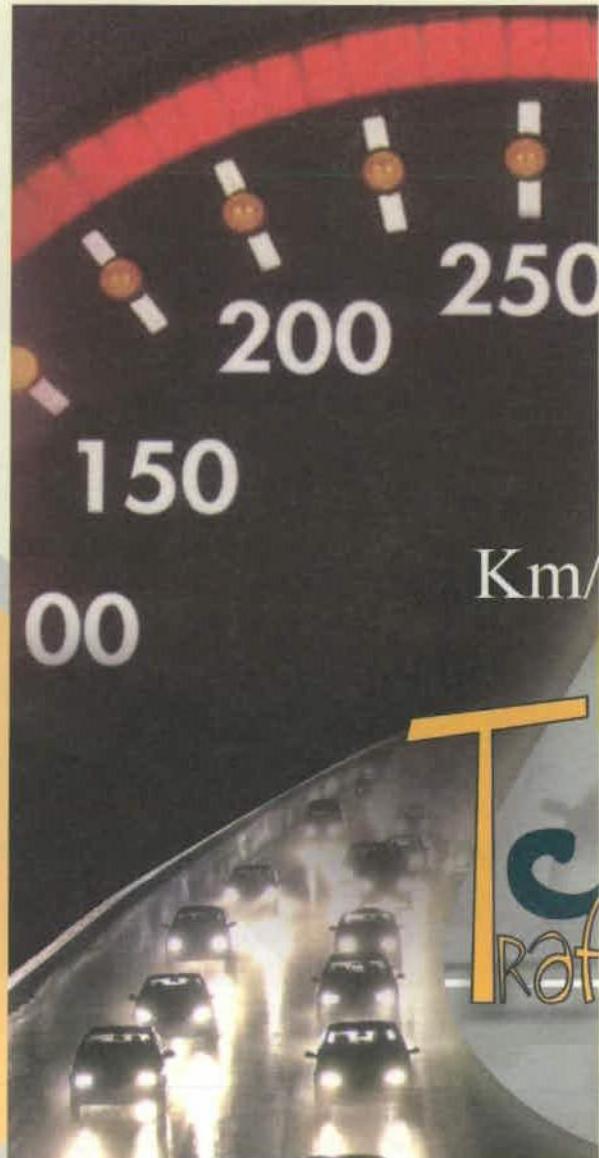
ب - به ازای هر سال اضافه بر ده سال معادل پانزده درصد مبلغ تعرفه معاینه فنی (علاوه بر مبلغ تعرفه قانونی معاینه فنی) تبصره - ارایه برگه پرداخت عوارض و یا مابه التفاوت عوارض به شهرداریهای شهرهای فوق برای صدور معاینه فنی در شهرهای یاد شده الزامی است.

ماده ۱۶: وزارت کشور موظف است شرایط لازم جهت ارایه مجوزهای صنعتی برای فعالیت کارگاه‌های تبدیل (محل نصب، تست، بازرگانی و خدمات خودروهای گازسوز) و کارگاه‌های ارائه دهدۀ خدمت پس از فروش به خودروهای گازسوز دارای گواهینامه معتبر و مورد تایید سازمان بهینه سازی مصرف سوخت کشور را فراهم نموده و از فعالیت کارگاه‌های غیر مجاز با معرفی وزارت نفت که نسبت به ارایه خدمات اقدام می‌نمایند، جلوگیری به عمل آورند.

ماده ۱۷: سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور با همکاری وزارت کشور، موظف است تا ۱۵/۲/۱۳۸۵ سهم هر استان را از اعتبار ریفی متفرقه ۲۶، ۳۸، ۵۰، ۳۸ به شرح جدول پیوست، به شورای برنامه ریزی و توسعه آن استان اعلام کند.

شورای مذکور موظف است حداقل تا پایان اردیبهشت ماه سال ۱۳۸۵ اعتبار اعلامی را برای اجرای تدبیر مندرج در آین نامه اجرایی جزء ۱ بندب این تبصره، مطالعه و اجرای طرح‌های بهبود عبور و مرور شهرها و یارانه خرید و بهره برداری از خودروهای جمعی آن استان، به تفکیک شهرها (به جز شهرهای اصفهان، اهواز، تبریز، تهران، کرج، شیراز و مشهد) و پروژه‌ها، تعیین نموده و به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اعلام کند.

در صورت اختصاص بخشی از اعتبارات فوق به یارانه خرید خودروهای جمعی توسط شوراهای برنامه ریزی و توسعه استان، موافقت نامه خرید مربوطه توسط وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها) با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مبادله خواهد شد.



توسعه شهری مراکز عمده جذب جمعیت را به نحوی جانمایی کند که حجم ترافیک در مناطق پرترکم شهری کاهش یابد.

دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۱۶۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و نیروهای مسلح موظفند در تهیه طرح‌ها و برنامه‌های حوزه مسئولیت خود، ملاحظات ترافیکی و نحوه آمد و شد مراجعین را مد نظر قرار داده و اقدامات لازم را صورت دهند.

ماده ۲۳: وزارت کشور موظف است نسبت به مطالعه و تدوین ضوابط اینمی بهره برداری از خودروی جمعی و سواری اقدام نماید. این ضوابط پس از تصویب شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور لازم الاجراست.

ماده ۲۴: وزارت کشور موظف است با همکاری وزارت مسکن و شهرسازی و شورای عالی استانها نسبت به تدوین سیاست‌ها و تدبیر حمل و نقل حومه‌ای شهرهای بزرگ بر بنای طرح مجموعه شهری و طرح‌های توسعه شهری و همچنین برنامه اسکان جمعیت و نحوه توسعه آینده شهرها اقدام نماید و پس از تصویب مراجع قانونی به اجرا در آورد.

وزارت راه و ترابری (شرکت قطارهای مسافری رجا) موظف است در کلیه مسیرهای ریلی که مکان‌های جمعیتی پیرامون کلان شهرها را تحت پوشش قرار می‌دهد، پس از مطالعه و تصویب آن در شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور خدمات حمل و نقل ریلی منطبق با الگوی حمل و نقل شهری شهرها را اجرا نماید، تامین منابع مالی این طرح مطابق موافقتنامه متبادله فی مابین دستگاه اجرایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور خواهد بود.

سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و وزارت‌رانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی، آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فن آوری موظفند با همکاری شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور

ماده ۱۸: وزارت نفت موظف است تا پایان اردیبهشت ماه برنامه مدیریت توزیع بنزین سال ۱۳۸۵ را تهیه کند. در صورت عدم تکافوی ارز تخصیصی برای واردات بنزین حداکثر تا پایان خرداد ماه ۱۳۸۵ نسبت به ارایه طرح سهمیه بندی بنزین و تعیین قیمت مناسب برای بنزین مازاد بر سهمیه پیشنهاد شده اقدام و به شورای اقتصاد ارایه نماید.

ماده ۱۹: شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور با همکاری شوراهای اسلامی و شهرداری کلان شهرها موظف است با تعیین سیاست‌های قیمت گذاری در حمل و نقل شهری، تدبیری اتخاذ نماید که استفاده از حمل و نقل عمومی و حمل و نقل شخصی قادر توجیه اقتصادی گردد.

ماده ۲۰: وزارت مسکن و شهرسازی موظف است در تهیه طرح‌های مرتبط با بافت فرسوده کلان شهرهای کشور، تدبیر و سیاست‌ها و راهکارهای مصوب طرح‌های جامع حمل و نقل و ترافیک شهری را ملحوظ نماید. توجه به محوریت حمل و نقل اینبوه و جمعی تامین فضای تجاری و پارکینگ مناسب و تناسب کاربری حیرم ایستگاهها و کریدور حمل و نقل ریلی شهری در طرح‌های یاد شده الزامی است.

ماده ۲۱: وزارت مسکن و شهرسازی موظف است شرح خدمات ترافیکی مناسب تهیه شده توسط شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور را در تهیه و تصویب طرح‌های توسعه شهری اعمال نماید.

تبصره - وزارت کشور موظف است تمهیداتی را اعمال نماید به نحوی که در اجرای کلیه طرح‌ها و کاربردی‌های شهری تدبیر ترافیکی در اولویت اجرا قرار گیرد.

ماده ۲۲: وزارت مسکن و شهرسازی موظف است ضمن انجام مطالعات توجیهی اقتصادی و اجتماعی، انتقال کاربری‌های غیر ضروری از کلان شهرهای شهرهای کوچکتر را پیگیری نموده و در طرح‌های ناحیه‌ای و منطقه‌ای ملحوظ نماید. همچنین در تهیه طرح‌های

ماده ۲۹ : به استناد اصل یکصد و بیست و هفتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به منظور تسریع و اجرای هر چه بهتر مفاد تبصره ۱۳ قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور تعیین سهم اعتباری هر یک از دستگاه‌های اجرایی ورفع موانع احتمالی و نظرات بر حسن انجام فعالیت‌های دستگاه‌های ذی ربط به ویژه در مورد توسعه حمل و نقل ریلی شهری با استفاده از منابع فایناس و یا منابع بودجه ای نماینده یا نمایندگان ویژه از سوی رئیس جمهور با اختیارات زیر تعیین می‌شوند.

الف - بررسی و تصمیم‌گیری در خصوص دستورالعمل‌های اجرایی تبصره ۱۳ قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور.

ب - تعیین سهم اعتباری هر یک از دستگاه‌های مجری.

ج - زمینه سازی هر چه بهتر اجرای مفاد تبصره مذکور از جهات مختلف کیفی و کمی.

د - دریافت گزارش از روند اجرای طرح از مراجع ذی ربط.

ه - نظرات بر عملکرد دستگاه‌های اجرایی و حسن اجرای مفاد تبصره یاد شده.

و - تعیین مجری طرح برای انتخاب مفاد تبصره یاد شده.

ز - تصمیم‌گیری در خصوص تعیین و تخصیص اعتبارات موضوع تبصره مذکور حسب مورد.

ح - تصمیم‌گیری در خصوص وظایف و اختیارات کلیه دستگاه‌های موضوع تبصره ۱۳

کلیه دستگاه‌های موضوع تبصره ۱۳ قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور ملزم به اجرای تصمیمات نمایندگان ویژه می‌باشد و نمایندگان یاد شده موظفند هر سه‌ماه یکبار گزارش عملکرد تبصره مذکور را به رئیس جمهور تقدیم نمایند.

همچنین محل دیرخانه نمایندگان یاد شده در نهاد ریاست جمهوری می‌باشد.

نسبت به آموزش مدام ارتقاء فرهنگ ترافیک شهری اقدام نمایند.

ماده ۲۶ : موسسه تحقیقات و استاندارد صنعتی ایران با همکاری سازمان بهینه سازی مصرف سوخت کشور، موظف است با توجه به اهمیت رعایت استانداردهای ملی مصرف بهینه سوخت در وسائل نقلیه نسبت به اجرای استانداردهای ملی مصرف بهینه سوخت خودروها و موتورسیکلت‌ها اقدام نماید.

ماده ۲۷ : وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است با همکاری کلیه دستگاه‌های اجرایی ظرف مدت سه ماه از زمان تصویب این آئین نامه، ضوابط، معیارها و چارچوب‌های عرضه الکترونیکی خدمات توسط دستگاه‌های اجرایی را تهیه و به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ارائه نماید، سازمان مذکور پس از تایید آن را برای اجرا ابلاغ خواهد کرد.

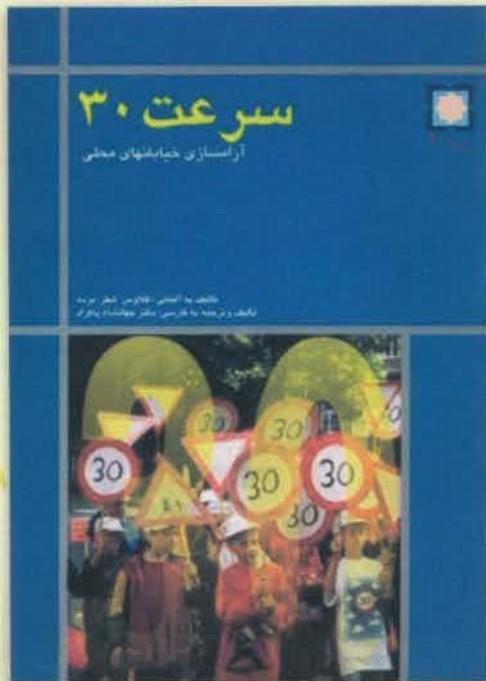
با هدف کاهش تقاضای سفر درون شهری، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است با همکاری کلیه دستگاه‌های دولتی و غیردولتی، بانک‌ها، بیمه‌ها و گمرک، نسبت به استفاده از دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات شهری و در صورت لزوم گسترش آنها به منظور ارائه خدمات اطلاع رسانی و عرضه خدمات الکترونیکی دستگاه‌های اجرایی اقدام نماید.

ماده ۲۸ : نمایندگان ویژه رئیس جمهور موضوع اصل ۱۲۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که در ماده ۲۹ این آئین نامه به آن تصریح شده است علاوه بر اختیارات موضوع ماده یاد شده برای انتخاب قوانین و مقررات، نسبت به اقدامات و نحوه وشرایط و چگونگی تحقیق واجرای مفاد تبصره ۱۳ قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور و دیگر قوانین و مقررات ذی ربط و ماده ۱ تا ۲۷ این آئین نامه اتحاد تصمیم کرده و مرجع یا مراجع اقدام کننده وشرایطی را که باید رعایت نمایند، تعیین می‌نمایند و کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۱۶۰ قانون چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ملزم به رعایت آن می‌باشد.

معرفی کتاب

افزایش بی پایان خودروهای سواری جورواجور ، فشار آمد و شد را به خیابان های فرعی کشانیده و سرریز آن - به ویژه در اوج ترافیک - به کوچه ها و خیابان های باریک مناطق مسکونی، که روزگاری سواره روهای خلوتی بودند ، رسیده است .

پیامد این تهاجم ، آلودگی شدید هوا ، صدا و از میان رفتن امنیت جانی به ویژه برای کودکان و سالخوردگان است . این یورش آرامش مناطق مسکونی رایکسره زدوده است ، به گونه ای که تا پاسی از شب صدای خاموش ناشدنی موتور خودروها ، همراه با بوق و صدای ترمز و بوی دود حاصل از سوخت های ناقص آنان از پشت در و پنجره ها به درون رخته می کند : به درون خانه ای که خانواده برای آسودن و احساس آرامش به آن پناه آورده است . بدین ترتیب ، فشارهای روانی سنگینی بر باشندگان کوی و بزرن وارد می شود . تندخوبی ، درگیری و رفتارهای نابهنجار پیامد های محظوم چنین تهاجمی است . این کتاب با هر بعد مسافت و اختلاف در شیوه های زندگی و فرهنگ میان سرزمین نویسنده و مترجم ، می تواند راهکارهایی



نام کتاب: سرعت ۳۰ ، آرام سازی خیابان های محلی / نویسنده: کلاوس شفر برده / مترجم و مؤلف: دکتر جهانشاه پاکزاد / ناشر: انتشارات سازمان شهرداری ها / چاپ نخست: ۱۳۸۲
شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه در ۲۵۶ صفحه / بها: ۱۴۰۰۰ ریال

آن افزوده گشته است : پیشگفتار های چاپ فارسی ، چاپ آلمانی و چاپ هلندی . قسمت های پنجمگانه کتاب عبارتند از : طرح مسئله ، طرح های مفهومی کاوش سرعت در کشور هلند ، چگونه از دفترچه راهنمای استفاده کنیم ، تمدیدهایی برای کاوش سرعت و ضمایم (پیوست ها) : که در این بخش آخر ، در پیوست یکم ، مؤلف به اصطلاحات و تعاریف پرداخته و برابر نهاده آنها را به آلمانی آورده است . پیوست دوم و پیوست مقررات کاوش سرعت (در آلمان) است و پیوست سوم به فهرست فارسی نیز از آنها سود جسته است . این فهرست سیاهه ای از ۸۰ کتاب و مقاله است که ۹ منبع آن انگلیسی و بقیه آلمانی است .

آنچه جالب می نماند ، این است که کتاب پیش از ترجمه چایگاه کتابی کلاسیک را داشته و درونمایه آن در دوره های طراحی شهری و برنامه ریزی شهری در دانشگاه بهشتی تدریس می شده است ؛ و اینک به پایمردی مترجم (مؤلف) ، این اثر کلاسیک (دانشگاهی) نقشی فراغیرتر خواهد داشت ، تا به گفته خود وی شهرداری ها ، مهندسان مشاور و دانشجویان طراحی شهری ، برنامه ریزی شهری و مهندسی ترافیک را نیز پوشش دهد .

چه زیبا می بود اگر که انتشارات سازمان شهرداری ها برای نشر هرچه گسترده‌تر این کتاب ، راهنمایی و رانندگی کشور و سازمان ترافیک را به مشارکت در توزیع فرا می خواند و آنان را به تدریس این اثر بر می انگیخت . سرانجام اینکه ، ای کاش مترجم (مؤلف) برای شناساندن نویسنده کتاب در فارسی زندگینامه کوتاهی از وی را به دست می داد .

را برای بیرون شد از این بن بست به دست دهد . همان گونه که در چکیده پشت جلد آمده است ، " محتوای این کتاب راه حل های کالبدی ترافیکی است که به طرزی نظام مندو ساده تنظیم وارانه شده است " .

این اثر گردانیده ای است از کتاب آلمانی :

Staasseng estaltung Tempo 30. durch

همان گونه که مترجم در پیشگفتار چاپ فارسی آورده است ، مواد اولیه را دست اندر کاران دولت هلند فراهم ساخته و به عنوان " دستور العمل رسمی " به شهرداری ها ابلاغ کرده اند ؛ و پس از آنها ، آلمانی ها از همین مواد برای قانونمند کردن اقدامات اجرایی خود سود جسته اند . این اثر به گفته مترجم تنها برگردانی ساده به فارسی نیست ، بلکه اقتباس و ترجمه و تالیفی از متن آلمانی است که بخش های افزوده به آن در فارسی ، بیشتر برای همساز کردن متن با شرایط ایران انجام شده است . کتاب در چاپ آلمانی خود بدون عکس بوده است و تنها نمودارهایی آن را گویا می کرده اند . مترجم با تلاش و پشتکار فراوان و به یاری دوستانش ، عکس هایی هدفمند و در خور از ایران ، آلمان ، اسپانیا و اتریش فراهم آورده است ، که نام عکاس و تاریخ در پای هر یک حکایت از دقت و روزآمدن بودن آنها دارد . مؤلف (مترجم) در واقع از عکس ها ، زبان دوم و گویایی برای کتاب ساخته است : هر چند ، گاه چاپ نه چندان شفاف عکس ها ، کارایی آنها را یکسره از میان برده است . مؤلف در بخش طرح مسئله و برابر نهادن آنها با تصاویر اروپایی ژرفای مشکل را به سادگی نشان داده است . از آن دست اند دو تصویر از فرجزاد تهران و خیابانی محلی در اسپانیا ص ۲۴ و ۲۵ که زیرنویس های تند و تیز تصاویر این تضاد چاوشی شده است .

کتاب در پنج قسمت (فصل) نگاشته شده که سه پیشگفتار بر

طرح جامع حمل و نقل تا پنهان شود

مناسبی از این بحث به عمل آورد، تاکید کرد: متأسفانه شهرها فاقد یک سیستم مناسب برای حمل و نقل شهری هستند و به طرحهای جامع شهری هم کم توجهی شده که امیدواریم با اجرایی شدن تبصره ۱۳ کمبودها تا حدی متوجه شود.

رئیس سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور افزود: در راستای تحقق تبصره ۱۳ یکسری اقدامات به منظور بهبود اضطراری در دستور کار قرار دارد ولی بهبود اساسی در زمینه توسعه حمل و نقل عمومی موضوعی است که تحقق آن نیازمند تلاشها و همکاریهای دسته جمعی مراکز مختلف علمی و پژوهشی و اجرائی است.

وی در ادامه بحث توسعه ناوگان حمل و نقل همگانی در شهرهارا از اهداف اصلی تبصره ۱۳ بر شمرد و در تشریح سایر اقدامات انجام گرفته در بخش حمل و نقل شهری اظهارداشت: مقرر شدن طرح جامع حمل و نقل در تمامی شهرهای بزرگ تهیه و به تصویب شورای عالی ترافیک شهرها برسد که در این طرح جایگاه تمامی وسائل حمل و نقل مشخص شود و به واسطه آن تمهیدات لازم در زمینه احداث و گسترش حمل و نقل ریلی درونشهری نیز صورت گیرد.

مهندس هاشمی تصریح کرد: امیدواریم به منظور رفاه حال مردم و فراهم امدن امکان مدیریت بهتر بر منابع و انرژی در سالهای آینده هم تمهیداتی نظری تبصره ۱۳ در نظر گرفته شود تا زیرساختهای شهرها از لحاظ سیستمهای حمل و نقل همگانی به وضعیت مناسب و استانداردهای تعیین شده برسد.

۸۵ ۰۰ دستگاه اتوبوس در اجرای تبصره ۱۳ قانون بودجه سال ۸۵ و با هدف گسترش حمل و نقل عمومی طی مراسمی با حضور سید مهدی هاشمی معاون هماهنگی امور عمرانی وزیر کشور و منطقی مدیر عامل ایران خودرو به ناوگان حمل و نقل عمومی شهری کشور افزوده شد.

در ابتدای این مراسم شیخانی مدیر عامل ایران خودرو دیزل طی سخنانی از آغاز فعالیت خط تولید ون و مینی بوس با ظرفیت سالانه ۷ هزار دستگاه طی یک ماه آینده در این شرکت خبر داد. و در ادامه بر عزم این شرکت برای انجام دادن تمامی تعهدات خود به منظور تحقق اهداف تبصره ۱۳ به منظور گسترش حمل و نقل عمومی در کشور تاکید نمود.



در ادامه این مراسم سید مهدی هاشمی رئیس شورای عالی ترافیک شهرهای کشور با اشاره به اینکه دولت با هدف مدیریت منابع و جلوگیری از ائتلاف انرژی وقت و ارتقای سطح رفاه مردم اقدام به تدوین تبصره ۱۳ قانون بودجه سال ۸۵ نمود و مجلس نیز پشتیبانی

در اجرای
تبصره ۱۳ قانون

بودجه سال ۸۵ و با

هدف گسترش حمل و نقل
عمومی طی مراسمی با حضور

مهندس هاشمی معاون هماهنگی
امور عمرانی وزیر کشور و مدیران شرکت شهاب

خودرو جهت توزیع در ناوگان حمل و نقل عمومی
شهری تحويل وزارت کشور شد.

مهندس هاشمی در این مراسم اظهار داشت : این ۵۰۰

دستگاه اتوبوس به ناوگان اتوبوسرانی شهری استان های تهران ،
اصفهان، خراسان رضوی ، خراسان شمالی ، خراسان جنوبی ، آذربایجان
شرقی و آذربایجان غربی افزوده می شود.

وی گفت : براساس تبصره ۱۲۸۵ قانون بودجه سال ۸۵ کشور، وزارت
کشور مكلف است تا پایان سال ۶۵۰۰ دستگاه اتوبوس را وارد ناوگان
اتوبوسرانی شهری کشود تمايد .

رئيس سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور در ادامه خاطر نشان کرد :
برنامه زمانبندی توزیع این اتوبوسها در سراسر کشور در اختیار استانداریها ،
شهرداریها ، شوراهای شهر و نمایندگان مجلس قرار گرفته است .

معاون عمرانی وزیر کشور با بیان اینکه تا پایان برنامه چهارم توسعه ، سهم
حمل و نقل عمومی درون شهری می بایستی باید از ۴۵ درصد کنونی
به ۷۵ درصد افزایش باید ، گفت : تا پایان برنامه چهارم ، سهم اتوبوسرانی از
مجموع حمل و نقل شهری می بایستی از ۲۰ درصد کنونی به ۳۵ درصد
افزایش برسد .

مهندس هاشمی در ادامه اظهار داشت : وزارت کشور علاوه بر خريد
اتوبوس های جدید ، تمویض اتوبوسهای فرسوده را هم در دستور کار دارد .

وی افزواد : در کنار توزیع به موقع اتوبوسها ، رعایت استانداردهای کیفی

محصولات داخلی هم برای ما مهم است و امیدواریم خودروسازان داخلی
هنگام تامین اتوبوسهای مربوط به تبصره ۱۳ ، کیفیت محصولات و خدمات
پس از فروش آنرا نیز افزایش دهند .

معاون عمرانی وزیر کشور در ادامه در تشرییح سیاستهای کلان دولت در امر
حمل و نقل شهری گفت : با توجه به موقع بودن تبصره ۱۳ و استقبال تمامی
دست اندک کاران از آن در زمینه گسترش حمل و نقل عمومی ، دولت در صدد
است تایین تبصره عنوان یک لایحه سالانه در دستور کار قرار گیرد . مهندس
هاشمی همچنین در زمینه تأثیر حمل و نقل عمومی در کاهش آلودگی هوا
گفت : در حال حاضر تهدا در در صد آلودگی هوانا شی از اتوبوسرانی شهری که
۲۰ درصد سهم حمل و نقل عمومی را شامل می شود ، در حالی که حمل و
نقل خصوصی ۱۰ برابر در شهرها آلودگی ایجاد می کند لذا باید به دنبال
راههایی برای گسترش همه جانبه حمل و نقل عمومی در شهرهای کشور
باشیم .



وی در خاتمه گفت : هر سفر شهری با حمل و نقل عمومی ، یک دهم لیتر
صرف سوخت دارد ، در حالی که هر سفر شخصی ، یک لیتر مصرف سوخت
را در روز تحمیل می کند و این به معنای اتفاق ۱۰ برابری منابع انرژی در
سفرهای شخصی درون شهری است .

در پایان این مراسم ، ۵۰۰ دستگاه اتوبوس تولید شده توسط شرکت شهاب
خودرو برای اضافه شدن به ناوگان اتوبوسرانی شهری تحويل وزارت کشور
شد .

بهای بنزین ئاسان، ثابت و عرضه آن از سال آینده سه میلیون لیتری می شود

بر خواهد داشت.

دیر شورای عالی ترافیک، همچنین به سیاستهای دولت در جهت کاهش مصرف سوخت اشاره نمود و اظهار داشت: توسعه حمل و نقل عمومی، خارج کردن خودروهای فرسوده، جایگزین کردن خودروهای گازسوز، ایجاد محدودیت تردد، بسترسازی برای ایجاد دولت الکترونیک، مدیریت کاربری و مطالعات شهرسازی و نیز آموزش همگانی در این زمینه ها را از سیاستهای مهم دولت در جهت کاهش مصرف سوخت کشور اعلام کرد.

وی با اعلام این خبر که ظرفیت تولید خطوط جدید ناوگان حمل و نقل عمومی طی سالهای آینده افزایش قابل توجهی خواهد یافت، گفت: راه اندازی خط تولید واگن قطار شهری، تولید تجهیزات CNG و جایگاه های سوخت گاز و نیز تولید انبوه خودرو دوگانه سوز به همراه تولید انبوه اتوبوس، باعث بالا رفتن ظرفیت سیستم حمل و نقل عمومی خواهد شد.

وی در ادامه با بیان اینکه راه اندازی قطار حومه ای تهران - ورامین و تهران - قم در دستور کار دولت قرار دارد، افزود: قطار حومه ای تهران - ورامین با اعتباری حدود ۱۵۰ میلیارد تومان و ظرف مدت ۲۴ ماه و نیز با سرفاصله ۱۰ دقیقه با قطارهای دیگر و قطار تهران - قم نیز با هزینه ۱۵۰ میلیارد تومان در مدت ۲۴ ماه و با سرفاصله زمانی ۳۰ دقیقه احداث خواهد شد.

وی در خاتمه اعلام کرد: بیش از ۹۰ کیلومتر خط قطار هواپی تا پایان برنامه چهارم احداث خواهد شد.

دیر شورای عالی ترافیک شهرهای کشور اعلام کرد: از سال آینده عرضه بنزین بر اساس تصریه ۱۳ سهمیه بندی می شود؛ اما بهای بنزین تا سال ۹۰ ثابت می ماند و از سال ۹۱ از سبد حمایتی دولت خارج می شود.

مهندس کامران حاج نصرالهی در اولین همایش حمل و نقل عمومی، از حذف قید جایگزینی خودروی فرسوده با خودروی جدید که در دستور کار دولت قرار دارد، خبر داد.

وی افزود: از سال ۹۰ به بعد، سیستم جایگزینی خودروهای فرسوده به صورت خودکار انجام خواهد شد و هیچ گونه خدماتی به خودروهای فرسوده ارائه نمی شود.

حاج نصرالهی در ادامه گفت: حذف این قید باعث واگذاری خودروهای فرسوده و فروش آنها بدون دریافت خودروی جدید به دولت نیز خواهد شد.

دیر شورای عالی ترافیک شهرهای کشور، با اشاره به برنامه دولت برای گازسوز کردن ۶۰ درصد خودروها تا پایان برنامه پنج ساله چهارم توسعه گفت: از تیرماه سال ۸۶ همه خودروهای سبک، با موتور پایه گازسوز تولید خواهند شد و از همین زمان واردات خودروهای سبک نیز باید با موتورهای پایه گاز سوز باشد.

حاج نصرالهی با اشاره به ۶۵ میلیون سفر شهری روزانه در کشور افزود: این تعداد سفر در حالی صورت می گیرد که روزانه ۶۵ میلیون لیتر بنزین روزانه در کشور مصرف می شود و به ازای هر سفر، یک لیتر بنزین و ۴۰۰ تومان یارانه اختصاص می باید و به همین دلیل تبدیل هر سفر شخصی به سفر عمومی ۳۲۰ تومان صرفه جویی در

تاکنون هزار خودروگاز سوزشده است

وزیری هامانه افزود: از مجموع ۲۳۰۰ جایگاه عرضه سوخت با کارت هوشمند، ۱۴۰۰ واحد آن آماده و شبکه آن نصب شده است و همچنین از مجموع ۱۲ هزار تلمبه بروی پنج هزار تلمبه کارت خوان نصب شده و آماده بهره برداری است.

وی ابراز امیدواری کرد: نصب کارت خوانها روی تلمبه‌ها تا پایان آمسال تکمیل شود.

وی یکی از تکنگاه‌های موجود در دوگانه سوزکردن خودروها را ساخت مخزن گاز خودرو عنوان کرد و گفت: تعداد ۲۰ هزار مخزن تولید و در حال ورود به کشور است و در عین حال چند کارخانه در داخل کشور برای ساخت این مخازن اعلام آمادگی کرده‌اند.

وزیر نفت ابراز امیدواری کرد: با دوگانه سوز شدن خودروها در یک دوره پنج تا شش ساله، ۷۵ درصد در مصرف بنزین صرفه جویی شود.

وی با اشاره به اینکه وزارت نفت در انجام تکالیف خود در تبصره ۱۳ به جز اجرایی شدن کارت هوشمند سوخت که تاخیر دارد، در بقیه بخشها از برنامه جلو است، گفت: اجرایی شدن این تبصره رضایت شهروندان و قانونگذاران را به دنبال خواهد داشت.

وزیر نفت در بخش دیگری از سخنان خود اعلام کرد: در صورت تداوم رشد مصرف بنزین و نفت گاز و عدم تغییر در سیاستهای موجود، هزینه واردات بنزین و گازوئیل در سال آینده به ۹ میلیارد دلار بالغ می‌شود.

وزیری هامانه در پایان میزان واردات بنزین و گازوئیل را در سال ۱۳۸۶ به ترتیب ۵۱ میلیون و ۱۴ میلیون لیتر در روز پیش یعنی کردو با اشاره به اینکه میزان مصرف بنزین از ۳۷ میلیون و ۶۷ میلیون لیتر در سال ۱۳۷۷ به ۱۳۸۴ رسید، میانگین مصرف این فرآورده نفتی در سال جاری را ۲۴ میلیون لیتر در روز براورد کرد.

وزیر نفت اعلام کرد: از مجموع ۱۲۰ هزار خودروی تکلیف شده برای دوگانه سوز کردن تا پایان سال، تاکنون ۶۰ هزار خودرو گازسوز شده‌اند. کاظم وزیری هامانه که در اولین همایش حمل و نقل عمومی اعلام کرد: تبصره ۱۳ قانون برنامه بودجه، چهار تکلیف آماده سازی کارت هوشمند سوخت، ایجاد جایگاه‌های عرضه سوخت گاز طبیعی مایع شده، تبدیل خودرو بنزین سوز به گاز سوز و پرداخت مابه التفاوت هزینه تولید خودروهای دوگانه سوز به کارخانه‌های تولیدکننده را بر عهده وزارت نفت قرار داده است.

وی با ابراز امیدواری نیست به اینکه وزارت نفت تعهد گازسوز کردن ۱۲۰ هزار دستگاه خودرو را تا پایان سال انجام خواهد داد، افزود: از تعهد احداث ۴۰۰ جایگاه عرضه سوخت گاز طبیعی مایع شده در سال گذشته و ۴۰۰ جایگاه در سال جاری، ۷۶۰ جایگاه تا پایان سال جاری آماده می‌شود و قرارداد ساخت ۳۷۰ جایگاه دیگر در دست انعقاد است.

وزیر نفت با اشاره به اینکه قرارداد احداث ۸۵ جایگاه عرضه سوخت با وزارت دفاع منعقد شده، تصریح کرد: براساس این قرارداد وزارت دفاع در پنج سال آینده یک میلیون و ۵۰ هزار خودرو را دوگانه سوز خواهد کرد.

وی در توضیح فرآیند اجرایی شدن کارت هوشمند سوخت با اشاره به اینکه کار بسیار سنگین و تاخیر در اجرای آن به همین علت بوده است، افزود: یک میلیون و ۶۰ هزار کارت شخصی ساز شده است و یک میلیون و ۲۰ هزار کارت برای تحويل به صاحبان آنها در اختیار پست است.

وی در ادامه گفت: صدور کارت برای هفت میلیون موتورسیکلت نیز در حال انجام است و یک میلیون و ۵۰ هزار کارت برای آنها صادر شده و ۵۰ هزار کارت نیز آمده ارسال به صاحبان آن است.





اولین همایش حمل و نقل عمومی

تهران - وزارت کشور - ۱۳۸۵ آذر

Dec 17-2006



The First Congress on Public Transportation